

ภาคผนวก

การเขียนสะกดการันต์และการอ่าน

การเขียนกับการอ่านสัมพันธ์กัน เพราะเขียนไว้เพื่อให้อ่านได้ตรงกับที่ต้องการ และจะอ่านให้ได้ตรงตามที่ต้องการก็ต้องเขียนให้ถูกต้องตามวิธีการที่กำหนดไว้ แต่ไม่ว่าภาษาไหน แม้จะกำหนดตัวหนังสือ เครื่องหมาย และวิธีการลงไว้ถึถ้วนเพียงไร ก็หาได้พ้นเรื่องเขียนอย่างอ่านอย่างไปไม่ได้ ภาษาของเราก็มีเรื่องเขียนอย่างอ่านอย่างอยู่นั่นเอง จึงจะกล่าวถึงเรื่องการเขียนการอ่านไปพร้อมกัน รูปสระพยัญชนะและวรรณยุกต์มีกำหนดไว้ ดังนี้

รูปสระ ได้แก่ -ะ -า -ิ -ึ -ุ -ู -เ-ะ -เ -แ-ะ แ- -โ-ะ โ- -เอ-ะ -อ -เ-อะ -เอ -เอ-อะ -เอ-อ -เ-อะ -เ-อ -เว-ะ -ว -เย-ะ -ย -ำ -ใ- -ไ- -เ-า อ อ อ อ รวม ๓๓ รูป

รูปสระชุดนี้ใช้กับพยัญชนะได้ทุกรูป แต่ถ้าไม่ได้มากับพยัญชนะอื่นใด เรากำหนดให้ใช้ อ มากับรูปสระเหล่านี้ ถือให้เป็นทุนสำหรับสระเกาะ อ จึงถือเป็นรูปพยัญชนะก็ได้ เป็นส่วนของรูปสระก็ได้ ดังในรูปสระ ออ เออะ เออ เอ้อะ เอื้อ ที่จะได้กล่าวต่อไป รูปสระของไทยอยู่ข้างหลังพยัญชนะบ้าง ข้างหน้าบ้าง ข้างบนบ้าง ข้างล่างบ้าง มีรูปต่างๆ ดังนี้ คือ

๑. -ะ วิสรรชนีัย คือจุดสองจุดที่ประหลังพยัญชนะแทนเสียงอะ ที่ออกเสียงหนักกว่าธรรมดา เช่น จ๊ะ ค่ะ แต่ที่จริงแล้วคำที่ประวิสรรชนีัยไม่ได้ออกเสียงหนักเสมอไป โดยเฉพาะเมื่ออยู่พยางค์หน้า ที่เสียงไม่เน้นเท่าพยางค์ท้าย เช่น กะทะ กะปะ สะระตะ มะระ การประวิสรรชนีัยจึงประเพื่อประโยชน์อย่างอื่นด้วย คือ

ก. เพื่อกำหนดแน่ว่าเสียงนั้นออกเสียงอะ หากไม่ประ
ลาจออกเสียงเป็น เออะ หรือ โอะ ไปก็ได้ เช่น มระนะ เป็น มอะระ
นะ มลโค เป็น มอละโค กลเม็ด เป็น กนละเม็ด

ข. เพื่อแยกเสียงพยัญชนะคู่ให้รู้ว่าไม่ได้นำกันมา การ
ออกเสียงสูงต่ำจึงออกตามเสียงของตน พยัญชนะที่ตามมาไม่ต้องออก
เสียงตามพยัญชนะต้น เช่น ะหมักเขม้น¹ ถ้าไม่ประวิสรรชนีย์ เป็น
หมัก เสียงจะเป็น ะหมัก อะลุ่มอล่วย อะร้อร่าม ก็เช่นกัน ถ้าไม่
ประวิสรรชนีย์เป็น อลุ่ม อร่า เสียงต้องเป็น อะลุ่ม อะร่า การประ
วิสรรชนีย์ในที่นี้จึงเพื่อประโยชน์อย่างนี้ หาใช้เพื่อออกเสียง อะ หนัก
ไม่ ทั้งนี้เพราะอะ ใน อะลุ่ม กับ อ ใน อล่วย เสียงหนักเบา
เสมอกัน คำอื่นก็เป็นเช่นเดียวกัน

รูปวิสรรชนีย์ยังมีประโยชน์อย่างอื่นอีก คือไปช่วยกำหนดเป็น
สระเสียงสั้นในรูปสระอื่นได้แก่ เอะ แอะ โอะ เออะ เออะ เอ้อะ
อ้อะ เอ็ยะ แต่เมื่อมีตัวสะกด รูปวิสรรชนีย์จะหายไป (ดังที่เรียกสระ
ลดรูป) สระบางรูปเมื่อมีตัวสะกด รูปจะคงเดิม แต่บางรูปเปลี่ยนไป

สระที่เปลี่ยนรูปเมื่อมีตัวสะกด

อะ + ตัวสะกด นอกจากวิสรรชนีย์จะหายไป ยังมีเครื่องหมาย
ไม้หันอากาศกำกับไว้ข้างบนมาแทนที่ ทั้งนี้เพื่อกำกับเสียงให้คงเป็น
อะ มิฉะนั้นจะต้องออกเสียงเป็น โอะ เช่น กะ + น เป็น กั้น ไม่
เช่นนั้นต้องออกเสียง กน แต่ถ้าตัวสะกดเป็นพยัญชนะบางเสียง เสียง
ก็ต้องต่างไปอีก คือ กะ + ย เป็น กัย (เสียงตรงกับไก) กะ + ว
เป็น กัว กะ + ม เป็น กัม (ตรงกับกัว) ถ้าเป็น กะ + ร หรือ กะ
+ ล ไม่ต้องใช้ไม้หันอากาศเสียงจะกลายเป็น เออะ และ โอะ ตาม
ลำดับ เช่น กร เป็น กอน กล เป็น กน

เอะ + ตัวสะกด เมื่อวิสรรชนีย์หายไป เอะ + ตัวสะกด กับ
เอ + ตัวสะกด จะเขียนเหมือนกัน ต้องอาศัยไม้ได้คู้บ้างไม้วรรณยุกต์
บ้างช่วย เสียงสูงต่ำบางเสียงเสียงสั้นยาวต่างกัน เช่น เก่ง สั้นกว่า
เกรง และ เล่น สั้นกว่า เสน

¹หนังสือ อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
(แก้ไขเพิ่มเติม) พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ (พฤษภาคม ๒๕๓๖) กำหนดให้
อ่านว่า ะ-หมัก-ะ-เม่น ตามความนิยม...บรรณาธิการ

และ + ตัวสะกด เช่นเดียวกับ *เอะ* คือ เมื่อวิสรรชนีย์หายไป จะไม่มีทางรู้ว่าคำใดเสียงสั้นคำใดเสียงยาว นอกจากจะมีไม้ไต่คู้หรือ ไม้วรรณยุกต์ช่วย เช่น *แก้ม* เสียงสั้นกว่า *แกม* *แวม* เสียงสั้นกว่า *แวม* *แรรักเกิด* สั้นกว่า *แรรก* *แรรีบ* สั้นกว่า *แรรยบ* (ในคำ *แรรยบ* คาย *แรรยบ* ยล)

โอะ + ตัวสะกด รูปวิสรรชนีย์หายไปพร้อมทั้งไม้ไต่คู้เป็นสระลดรูป เช่น *โอะ* + *น* เป็น *กน*

เอาะ + ตัวสะกด รูปเปลี่ยนไปทั้งรูป คงเหลือแต่ *อ* อย่างเดียว กับ *ออ* + ตัวสะกด แต่ใช้ไม้ไต่คู้กำกับ ให้ความรู้ว่าเป็นเสียงสั้นเท่านั้น เช่น *เกาะ* + *ง* เป็น *ก้อง* ในคำ *ก้อง* กอຍ บางทีไม้วรรณยุกต์ทำให้เสียงสั้นเข้าได้ เช่น *น้อง* เสียงสั้นกว่า *นอง* แต่ถ้าเป็นเสียงตรี เช่น *น้อง* เสียงยาวเท่า *นอง*

เออะ + ตัวสะกด รูปเปลี่ยนไปหมดกลายเป็นรูปใหม่ คือ *เ* + ตัวสะกด มีเสียงสั้นโดยไม่ต้องมีเครื่องหมายกำกับ เช่น *เงิน* เสียงสั้นกว่า *เชิญ* เสียงคำตายบางเสียงก็เป็นเสียงสั้น เช่น *เข็ด* (เดินหน้า *เข็ด*) เสียงสั้นกว่า *เข็ด* (หน้าชู้ตา) *เพร็ด* เสียงสั้นกว่า *ผลิต* เหล่านี้ ต้องเคยพูดเอง จึงจะรู้ว่าเสียงใดสั้น เป็น *เออะ* + ตัวสะกด เสียงใดยาวเป็น *เออ* + ตัวสะกด เมื่อมี *ย* สะกดรูป *เ* หายไปอีกเป็น *เ-ย* เช่น *เกาะ* + *ย* เป็น *เกย* มี ๓ คำที่คง *อ* ไว้ด้วย คือ *เทอญ* กับ *เทอม*

อัวะ + ตัวสะกด วิสรรชนีย์และไม้หันอากาศหายไป ดูแต่รูปบอกไม่ได้ว่าคำใดเป็น *อัวะ* + ตัวสะกด คำใดเป็น *อัว* + ตัวสะกด เพราะเขียนเหมือนกัน ไม่มีเครื่องหมายใดกำหนดบอกว่าเป็นเสียงสั้น เช่น *ขวย* เสียงสั้นกว่า *ขวม* *ขวด* (อด) สั้นกว่า *ขวน* บางทีเสียงสูงต่ำบางเสียงสั้นบางเสียงยาว เช่น *ร่วน* เสียงสั้นกว่า *ล่วน* *รวน* กับ *ล่วน* เสียงสั้นยาวเสมอกัน

เอือะ + ตัวสะกด เช่นเดียวกับสระอื่นๆ ข้างต้น ที่เมื่อรูปวิสรรชนีย์หายไปแล้ว ก็เขียนเหมือนกันทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว ต้องกำหนดเอาเอง เช่น *เขือด* เสียงสั้นกว่า *เปลือก* *เกือบ* เสียงสั้นกว่า *เคลือบ* เสียงสูงต่ำบางเสียงสั้นยาวผิดกันด้วย เช่น *เลือน* สั้นกว่า *เลือน*

เอือะ + ตัวสะกด เสียงสั้นยาวกำหนดได้ยากเช่นกัน เช่น *เรียด* สั้นกว่า *เรียด* *เรียด* สั้นกว่า *เกรียด* บางคำไม้วรรณยุกต์

กำกับช่วยทำให้เสียงสั้นเข้า เช่น *เจ็ยบ* สั้นกว่า *เท็ยบ*

— **ไม้หันอากาศ** เมื่อพูดถึงวิสรรชนีย์แล้วต้องพูดถึงไม้หันอากาศด้วย ที่จริงจะถือไม้หันอากาศเป็นรูปสระ ก็ยังไม่ตรงทีเดียวนัก ไม้หันอากาศเป็นเพียงเครื่องหมายที่ใช้เขียนบนพยัญชนะเพื่อกำกับเสียงสระ *อะ* ที่มีตัวสะกดให้คงเสียงเป็น *อะ* ไม่กลายเป็น *โอะ* มีบางท่านกล่าวว่าไม้หันอากาศดั้งเดิมมีไว้กำกับตัวสะกด ให้ความรู้ว่ามีตัวสะกดกับพยัญชนะข้างท้าย จะได้ไม่แย้งคำผิด ซึ่งก็แสดงความสำคัญของไม้หันอากาศทั้ง ๒ ประการ แต่ถึงจะสำคัญอย่างไร ไม้หันอากาศก็มีที่ใช้จำเพาะกับเสียงสระ *อะ* ที่มีตัวสะกดเท่านั้น ซึ่งถ้าไม่ใช้ไม้หันอากาศใช้อักษรหัน คือพยัญชนะซ้ำกัน ๒ รูป ก็แทน *อะ* มีตัวสะกด ได้ดังที่เคยใช้ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง และที่เราใช้แต่ *ร* หันในปัจจุบันนี้ ไม้หันอากาศที่มากับ *ย* กับ *ว* สะกด ออกเสียงแปลกไป คือกลายเป็นสระประสม *อัย* และ *อัวะ อัว*

๓. -**ลากข้าง** ใช้เขียนหลังพยัญชนะ เช่นเครื่องหมายกำกับเสียง *อว* อันเป็นเสียงยาวของ *อะ* แต่ทำนองเดียวกับ *อะ* กล่าวคือ *อว* ในคำบางคำออกเสียงไม่เต็ม ๒ มาตรการเท่า *อว* *อว* ในคำมาก พยางค์ที่เป็นพยางค์หน้าเสียงย่อมสั้นกว่า *อว* พยางค์หลัง แต่ไม่มีเครื่องหมายกำหนดบอกให้รู้ เช่น *ท่วน* ออกเสียงเป็น *ทั้น ชาตว ชา* ออกเสียงสั้นกว่า *ตว* แต่ก็ยาวกว่า *ชะ*

รูป *อว* ยังช่วยประกอบรูปสระอื่นๆ อีกหลายรูปด้วยกันคือ รูป *เ-อะ -ัว* และ *เ-ว* ซึ่งไปเป็นปัญหา เมื่อคำนั้นๆ มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะคู่ ทำให้แยกยากว่าคำนั้นมีสองพยางค์ พยางค์แรกเป็นสระ *เอ* พยางค์หลังเป็นสระ *อว* หรืออย่างไร เช่น คำ *เหมว* ยัน (ออกเสียงเห-มายัน) อาจออกเสียงได้เป็น *เหมา ห* กับ *ม* ควบกัน หรือ *เห-มา ห* กับ *ม* แยกกัน และมีเสียงสระต่างกันด้วย หรือคำ *เฉพา*ะ คนชอบแยกเสียงให้จำง่ายว่า *เฉ-พา*ะ รูป *-ัว* มีเสียงซ้ำกับ *อัม* ทำให้จำยากกว่าคำใดเขียนรูปใด นอกจากจะจำไว้ว่า ถ้าเป็นคำยืมมักเขียน *อัม* เช่น *อัมพร* บางที่เป็น *รรม* ก็มี เช่น *ธรรม* เป็น *อัมม* ก็มี เช่น *อัมม* ถ้าเป็นคำไทยแท้จึงจะเขียนด้วยรูป *-ัว* เช่น *ทัว* *ดัว* *กัว* แต่คำบาลีสันสกฤตเขียนด้วย *-ัว* ก็มี เช่น *อัว* มาตย์ *จัว* ปา

๓. เ- ไม้เอ เขียนแทนเสียง เอ ไว้ข้างหน้าพยัญชนะ ถ้า แทนเสียง แอ ใช้ไม้เอ ๒ รูปเคียงกัน นอกจากนี้ยังช่วยประกอบเป็น รูปสระอื่นเป็น สระ เ-าะ เ-อะ เ-อ เ-๊ะ เ-ื่อ เ-ยะ เ-ย เ-ว

๔. ใ- ไม้ม้วน ใช้เขียนหน้าพยัญชนะแทนเสียง ใอ แต่มี แปลกกว่า ใอ อื่นๆ ก็คือ กำหนดไว้สำหรับเขียนค่าเพียง ๒๐ ค่า เท่านั้นคือค่า ใจ ใช ใฉ สะใภ้ ใบ ใน ใหม ใฝ ใส ใล ให ใหล ใย ใจร ใคร ใต้ ใหญ่ ใด ใกล้ ถ้าเทียบกับภาษาไทยถิ่นต่างๆ มีไทยใหญ่ ภาษาในเครือไทยใหญ่ ภาษาไทยขาว ไทยดำ จะเห็นว่า ค่าดังกล่าวไม่ได้ออกเสียง ใอ แต่ออกเสียงเป็น อว + อี ซึ่งไม่มีใน ระบบเสียงปัจจุบันของไทย จึงน่าจะเชื่อว่า โบราณจารย์ท่านกำหนด รูปเขียนเช่นนี้ไว้เพื่อเป็นเครื่องหมายกำหนดให้รู้ว่า ออกเสียงต่างกับค่าที่มีไม้มลาย นับได้ว่ารักษารูปนี้ไว้เพื่อประวัติทางการออกเสียงเท่านั้น หาใช่เพราะเสียงสั้นยาวต่างกันไม่

๕. ใ- ไม้มลาย แทนเสียง ใอ ในคำไทยโดยมาก เช่น ใอ ใส ใล ใม่ มี ใอ อีกรูปหนึ่งคือ ใ-ย มี ใย ตามข้างท้าย คล้ายตัวสะกด ซึ่ง ใอ ของเรามีตัวสะกดไม่ได้ เพราะเสียง ใอ เท่ากับ อะ + ย สะกดอยู่แล้ว รูปนี้คิดขึ้นมาคงเพื่อแทนเสียง ใเอย ในสันสกฤต และ ใเอย ใยาฬี ที่ไม่มีในระบบเสียงของไทย เราออกเสียงไม่ได้ คนมักออกเสียงเป็น ใเอย (สระเออ + ย สะกด) ตามรูปที่เห็น และที่ไม่ใช้รูป ใย ก็เพราะที่มาของค่าและความหมายของค่าที่เขียนต่างกัน ไม่ใช่ออย่างเดียวกัน เช่น ใชช จาก ใชชช บ. แปลว่า ดีกว่า ส่วน ใชช จาก ใชช แปลว่า ความชนะ ค่าที่เขียน ใ-ย ค่าอื่นๆ ก็มาจาก เสียงของบาลีสันสกฤตดังกล่าวแล้วทั้งสิ้น ได้แก่ ใภย (จาก ใภย ส. ใภยชช บ.-ความเป็นขโมย) ใภย อย่างคำ ใภยทาน (จาก ใภยชช บ. ควรให้) เวน ใตย (จาก เวนเตย ส. เวนเตยชช บ. แปลว่า ครุฑ) เว ในย (จาก เวเนยชช บ. ผู้ควรแนะนำสั่งสอน)

๖. ฤ ฤา (ปัจจุบันค่า ฤ ฤา ไม่มีที่ใช้) ฤ ใช้เป็นพยัญชนะ ต้นก็ได้ มากับพยัญชนะอื่นในฐานะสระก็ได้ แทนเสียง วิ วิ หรือ เรอ มีค่า ฤกษ์ ค่าเดียวกับที่ออกเสียง เรอ เป็น เริก นอกนั้นบางค่า ออกเสียงวิ เช่น ฤดู ฤทัย ฤษี ฤดี พฤกษ์ มฤค ประพฤติ พฤศจิก

(พริตสะจิก) พฤษภ (พริสภ) พฤษภสดี (พริตสะบอดี)¹ ที่ออกเสียง
 วี ได้แก่ ฤทธิ สฤษฏ์ วิกฤต ศฤงคาร กฤษณา ตฤณ ส่วนที่ออกเสียง
 ได้ทั้ง วี และ วิ ได้แก่ อมฤต (อ่ามะริด หรือ อ่ามะริด) มฤตยู (มะ
 ริดตะยู หรือ มะริดตะยู) พฤษก (พริน หรือ พริน ถ้าสัมผัสกับ อี)
 ฎว ใช้แทนเสียงยาว ของ ฎ หรือ ฎี เพียงเสียงเดียว ได้แก่ ฤดี
 ฤทัย ฤษี ส่วนที่มีตัวสะกดด้วยไม่มี

๗. อ ข ว ทั้งสามรูปเป็นพยัญชนะ แต่ได้มาเป็นส่วนของ
 รูปสระด้วย ทั้งนี้เพราะไม่ได้มีการกำหนดรูปสระพิเศษสำหรับสระ
 บางเสียงโดยเฉพาะสระประสม คือ

- อ เป็นส่วนของรูปสระ ออ เออะ เออ เอื้อะ เอื้อ
- ข เป็นส่วนของรูปสระ เอื้อะ เอื้อ
- ว เป็นส่วนของรูปสระ อัวะ อัว

อ ที่เป็นส่วนของรูปสระดังกล่าวนี้ ไม่ได้คงรูปอยู่ในรูปสระ
 เสมอไป อาจะลดรูปหายไปบ้างที่ก็เพิ่มมาได้ ดังนี้

ที่เพิ่มขึ้นมา ได้แก่ สระอัว ตามธรรมชาติสระนี้ไม่มี
 เป็นส่วนของรูปสระ แต่เมื่อผสมกับพยัญชนะอื่นที่ไม่ใช่ อ ต้องมี
 อ เคียงมาด้วยเช่น มือ ถือ หือ ซึ่งนับเป็นเรื่องแปลก บางคนให้
 เหตุผลว่า เพื่อไม่ให้เข้าใจผิดเป็นสระ อัว ที่เคียงมานั้นบางทีก็ไป
 เกิดเป็นปัญหา เมื่อมีคำอื่นที่มี อ เป็นพยัญชนะต้นตามมาว่า อ มา
 กับคำหน้าหรือคำหลังหรือแยกไปต่างหาก เช่น เข้านอกออกใน เข้า
 หรือออก จะเป็น เข้านอก-ออก-ออก หรือ เข้าหรือ-ออก-ออก ก็ได้

ที่หายไป ได้แก่

๑) สระออ ที่จริงพยัญชนะของไทยแต่ละเสียงเรา
 ออกเสียงเป็นเสียงสระออทั้งหมด (แทนที่จะเป็น ออ บ้าง โอ บ้าง
 อย่างเสียงอโฆชะ โฆชะ ของเขมร) เป็น กอ ขอ คอ ฆอ งอ แต่
 เมื่อเสียงเราต้องเขียน อ เคียงด้วย เพราะกำหนดให้ อ เป็น

¹ หนังสือ อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
 (แก้ไขเพิ่มเติม) พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ (พฤษภาคม ๒๕๓๖) กำหนดให้
 อ่านว่า พริ-หัด-สะ-บอดี หรือ พะ-ริ-หัด-สะ-บอดี ก็ได้...บ.ก.

ส่วนของรูปสระ *oo* ถึงแม้จะมีตัวสะกดก็ต้องคง *o* ไว้ แต่มีคำหลายคำที่ *o* ลดรูปหายไปดังนี้

ก. คำที่ไม่มีตัวสะกด ได้แก่คำ กิ บ บั และคำบาลีสันสกฤตที่เราออกเสียง *oo* เช่น บดี (บอดี) บวร (บวอน) สรรภัญญะ (สอระพินยะ) นรชน (นอระชน)

ข. คำที่มีตัวสะกด จำเพาะคำบาลีสันสกฤตที่มี *ว* ตามพยัญชนะต้น และเรารวบ *ว* นั้นให้เป็นตัวสะกดในแม่กน แล้วออกเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง *oo* แต่ไม่เขียน *o* เคียงไว้คงเขียนตามรูปภาษาเดิมเช่น จร พร กร

๒) สระเอเอหรือเออมีตัวสะกด *o* หายไป มี ๒ ลักษณะ

ก. เมื่อตัวสะกดเป็นแม่เกย ลดรูป *o* แล้วใส่ *y* สะกดลงไปแทน เช่น เคอ + ย เป็น เคย เลอ + ย เป็น เลย

ข. เมื่อตัวสะกดเป็นแม่อื่นๆ (นอกจากแม่เกย) ลดรูป *o* แล้วใส่รูป *i* ก่อน จึงจะใส่ตัวสะกด เช่น เรอ + ง เป็น เริง เพอ + ง เป็น เพิง

มีแปลกไปก็คือคำ *เทอญ* กับ *เทอม* เท่านั้นที่คงตัว *o* ไว้ จึงเป็นเรื่องถกเถียงว่า ควรจะเขียนรูปที่คง *o* ไว้ หรือรูปที่เปลี่ยน *o* เป็น *i* ถ้าเขียนรูปที่ *o* หายไปกลายเป็น *i* ก็เปลืองเนื้อที่น้อยลง แต่ไปมีรูป *i* อยู่ข้างบน ดูรุงรัง แต่ถ้าเขียนรูปที่ *o* คงอยู่ นอกจากจะเปลืองเนื้อที่ที่ต้องเพิ่ม *o* เข้ามาก็อาจจะทำให้อ่านยากยิ่งขึ้น เพราะรูปสระเช่นนี้อาจแยกได้ เช่น *เทอม* เป็น เท-อม ยิ่งถ้ามีพยัญชนะค่อมมาด้วยจะยิ่งยากยิ่งขึ้น เช่น *เฉลิม* อาจอ่านเป็น เฉ-ลอม ก็ได้ เฉล-อม ก็ได้ หรือ เฉล-อม ก็ได้ แต่ถ้าเขียนรูป *i* ก็อาจอ่านเป็น เฉ-ลิม ได้

ย กับ ว นั้น ดังกล่าวไว้ในเรื่องการออกเสียงสระว่า อาจจะเป็นตัวสะกดก็ได้ หรือเป็นส่วนของสระผสมสองหรือสามเสียงก็ได้ แต่จำเพาะสระบางสระเท่านั้น เพราะฉะนั้นนอกจากปรากฏในรูปสระบางรูปดังกล่าวแล้ว ยังอาจมากับรูปสระต่อไปนี้คือ

y มากับ อะ อา อุ อู โอ ออ เออ เอื้อ อัว เป็น อัย आय อุย อุย โอย ออย เอย เอื้อย อวย

ว มากับ อา อี อี้ เอะ เอ แอะ แอ เอียะ เอีย เป็น อาว อิว อิว เอิว แอว แอ้ว แอ้ว เอี้ยว เอี้ยว

ข้อสังเกต

๑. สระที่มี ย ว อยู่ท้ายไม่ได้เลย คือ อี อี
๒. สระอะ อาจมากับ ว ได้แต่ไม่ได้ออกเสียงเป็น อัว กลับเป็น อะวะ พุดเร็วๆ จะเป็น เอว เช่น ชวเลข เป็น เชาว เลข เสียง ว คงไว้กลายเป็นเสียงพยัญชนะตามมาด้วย บางทีจึงเขียนเป็น เอวว เสียเลย เช่น สวนีย์ เป็น เสาวนีย์ ชวน (ออกเสียง อะวะนะ) เป็น เชาวน์
๓. สระอัวมีตัวสะกด ว คงอยู่ แต่ไม้หันอากาศหายไป เช่น รั้ว + น เป็น รวน จึงเกิดเป็นปัญหาเมื่อพยัญชนะต้นควบมากับ ว ดังในคำ ชวนชวาย มีผู้เข้าใจว่า ว เป็นส่วนของสระ อัว จึงออกเสียงเป็น ชัว + น ไม่ใช่ ทว + โอะ + น
๔. ร หัน โดยมากออกเสียงเป็น อั้น จึงอาจจะถือเป็นสระก็ได้ คือ สระอะ ลดรูป ถือเป็นพยัญชนะก็ได้ คือเป็น ร สะกดในแม่กน แต่โบราณอาจารย์ถือเรื่องตัวสะกดสำคัญ จึงจะนำไปกล่าวในเรื่องตัวสะกด

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ สระ

ถึงแม้รูปสระ อี สระ เออ สระ โอะ จะเป็นปัญหาแก่ผู้ใช้บ้างดังกล่าวข้างต้น แต่หาที่มีรูปใดยุ่งยากเท่ารูปวิสรรชนีย์ไม่ ด้วยเหตุที่วิสรรชนีย์ (จากคำ วิสฺรุต ในสันสกฤต ที่หมายถึงเสียงลมหายใจ กระแทกแรงๆ ใช้ : เป็นเครื่องหมายแทน) มีไว้เพื่อกำกับเสียง อะ ที่เป็นเสียงเน้นหนัก คำใดที่เป็น อะ เสียงหนักจึงควรใช้ ถ้าเป็นเสียง อะ ที่ออกเสียงไม่เต็มมาตราก็ไม่ต้องใช้ แต่ปรากฏว่าที่เราใช้อยู่ไม่เป็นไปตามที่กล่าวนี้ก็มี คือ

ที่ประวิสรรชนีย์แล้วเสียงไม่เน้นหนักก็มี เช่น จะ ปะทะ กะปะ สะระตะ เสียง จะ ไม่ลงชัดเจนไป หรือ กะ กับ สะ เสียงไม่เน้นหนักเท่ากับ อะ ใน กะทะ และ ปะ ใน กะปะ หรือ ตะ ใน สะระตะ

เมื่อมีคำภาษาอื่นเข้ามาปะปน ก็กำหนดว่า ถ้าเป็นคำภาษาอื่นที่เป็นพยัญชนะต้นอยู่ต้นคำ ไม่ต้องประวิสรรชนีย์ที่พยางค์หรือพยัญชนะต้น แต่ที่ประวิสรรชนีย์ก็มี เช่น

สะอาด สะพาน (เขมร) ประวัติ ประสูติ (สันสกฤต) กระ-
ชาหงัน (ชวา)

ส่วนที่เป็นคำไทย หรือคำที่ไม่รู้ที่มาแน่ให้ประวิสรรชนีย์ แต่ที่ไม่
ประวิสรรชนีย์ก็มี

คำไทย ได้แก่ พนาย ทนาย พมท่าน ฅ ฌ

คำที่ไม่รู้ที่มา ได้แก่ ตลาด ตลับ ตลิ่ง เสวียน อลวน อร่อย

จะว่าเพราะเสียงไม่เห็นหนัก ก็พูดยาก เพราะที่ไม่เห็นหนัก
ประวิสรรชนีย์ก็มี ดังตัวอย่างข้างต้น ฉะนั้นจะเขียนให้ถูกจึงต้อง
ท่องจำ จะอาศัยกฎหรือฟังเสียงหนักเบาเสมอไปไม่ได้

คำที่มีคำอื่นตามมาในลักษณะคำสมาส ถึงจะมีเสียงอะข้างท้าย
คำต้นก็ไม่ประวิสรรชนีย์ เช่น ศิลปะ กับ ศิลปกรรม แต่มีปัญหาสำหรับ
คำบางคำที่ถึงแม้จะสมาสกันแล้ว แต่เราก็ออกเสียงเน้นหนักที่ท้ายคำ
ต้นจึงควรจะประวิสรรชนีย์หรือไม่ เช่น ลักษณะนาม กับ ธุระ
กิจ ตามหลักการสมาส ไม่ควรประวิสรรชนีย์ แต่เสียงที่คนพูดกัน
เป็นเสียงเน้นหนักและแยกคำต้นกับคำท้ายออกจากกันนิดหนึ่งด้วย จึง
น่าจะประวิสรรชนีย์เพื่อให้คนอ่านรู้ว่าที่นั้นควรออกเสียงอย่างไร

ปัญหาจึงอยู่ที่จะรักษากฎ หรือเขียนให้ตรงตามเสียงพูด

ปัญหาอื่นก็มีเรื่องใช้ อ ช ว เป็นส่วนของรูปสระ นอกจากจะ
ยุ่งเวลาอ่านทีละคำอย่างคำ ขวน ที่กล่าวแล้ว ยังยุ่งเวลาแบ่งคำ
มากพยางค์กับคำที่มาด้วยกันหลายๆ คำ ถ้าเป็นคำที่รู้แล้ว ก็นับว่าไม่
มีปัญหา แต่ถ้าเป็นคำที่ยังไม่เคยเห็นเคยได้ยิน ก็ไม่แน่ว่าแบ่งถูก
เสมอไป เช่น เขียน กรวดวง ถ้าไม่รู้ความหมายก็คงต้องแบ่งเป็น
กรวด-วง แต่ที่จริงคือ กรา-ดวง (มะพร้าวทุยตัดครึ่งก่อนใช้ที่บ้าน)
หรือคำ ตลบอบอวล ก็อาจแบ่งเป็นอย่างอื่นไปได้

ปัญหาเรื่องสระเสียงสั้นยาว กล่าวไว้ข้างแล้วเรื่องเสียงเน้น
หนัก จะได้กล่าวต่อไปในเรื่องไม้ไต่คู้

รูปพยัญชนะ มีกำหนดไว้ถึง ๔๔ รูป (ทั้งที่มีเสียงเพ็ชง ๒๑
เสียง) ปัจจุบัน ข(ขวด) ค(คณ) เลิกใช้แล้ว จึงเหลือเพียง ๔๒ ดัง
นี้

วรรณ	กะ	ก	ข	ค	ฅ	ง
วรรณ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	
วรรณ	ฉะ	ฉ	ฐ	ท	ฒ	ณ

วรรณคดี ด ต ถ ท ฎ น

วรรณคดี ประ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม

เลขวรรณคดี ย ร ล ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

การกำหนดรูปพยัญชนะก็ตาม การเรียงพยัญชนะก่อนหลังก็ตาม การจัดลำดับวรรณคดีตาม มีลักษณะอย่างเดียวกับอักษรเทวนาครีของสันสกฤต แม้ว่าการออกเสียงจะไม่ตรงกับของเขาก็ตาม ดังจะเห็นว่าเสียง ค ฆ ที่เขาออกเสียงหนักเบาต่างกัน เรานำมาออกเสียงอย่างเดียวกัน หรือพยัญชนะวรรณคดี ฎ กับ ต เขาออกเสียงผิดกันไปเป็นอันมาก วรรณคดี ฎ ต้องใช้ลิ้นม้วนเข้าไปเกือบกลางเพดานจึงจะระเบิดเสียง และวรรณคดี ต ใช้ปลายลิ้นแตะข้างหลังฟัน แต่เราออกเสียงเหมือนกัน จึงต้องตั้งชื่อเรียกให้รู้ว่าเป็นพยัญชนะคนละรูปกัน เป็น ฎ ประจักษ์ กับ ต เต่า ฯลฯ

การที่เรารักษารูปพยัญชนะตามแบบบาลีไว้จนครบถ้วนเช่นนี้ กล่าวได้ว่า เพื่อจะได้เขียนคำเหล่านั้นให้ถูกต้องตามรูปภาษาเดิม แต่เมื่อจะบันทึกเสียงในภาษาไทย ปรากฏว่าไม่อาจจะบันทึกให้ครบเสียงของไทยได้ จึงจำเป็นต้องเพิ่มพยัญชนะขึ้นอีกหลายรูป

พยัญชนะที่เพิ่มขึ้น

วรรณคดี กะ เพิ่ม ข(ขวค) ค(คน) ไม่ปรากฏเหตุผลแจ้งชัดว่าเพิ่มขึ้นเพื่ออะไร แม้ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงจะใช้พยัญชนะทั้ง ๒ นี้ช่วยแยกความหมายเช่น เข้า แปลว่า ปี่ แต่ เข้า(ข ขวค) หมายถึงอาการเคลื่อนเข้าไป บางคำแยกหน้าที่ เช่น คำนามใช้ ข(ขวค) เช่น พ่อขุน ข้าง ป่าขาม แต่ก็ไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป กริยาใช้ ข(ขวค) ก็มี เช่น ขึ้น และ เข้า ข้างต้น ส่วน ค(คน) ไม่มีที่ใช้แน่นอน ปัจจุบันไม่มีที่ใช้แล้วทั้ง ข(ขวค) ค(คน)

วรรณคดี จะ เพิ่ม ฌ ให้เป็นเสียงต่ำคู่กับเสียง ส ซึ่งที่จริงแล้ว ส ฌ ควรจะอยู่ในวรรณคดีเดียวกันเพราะมีที่เกิดแห่งเดียวกัน คือที่เพดานแข็ง

วรรณคดี ฉะ เพิ่ม ฌ เพื่อถ่ายเสียงบาลีสันสกฤตที่ออกเสียง ด (ชนิดที่ม้วนลิ้นแตะลึกเข้าไปถึงกลางเพดาน อย่างพยัญชนะวรรณคดี ฎ ทุกเสียง) เสียงที่เขาออกเช่นนี้ได้แก่เสียง ท (เขียนตัวโรมันเป็น d) ซึ่งเรามาออกเสียงเป็น ท (th) ไป คำบาลีสันสกฤตที่ออกเสียง

ฎ เรานำมาออกเสียง ด ก็มี แต่ใช้ ฎ เขียน ทั้งๆ ที่ออกเสียงเป็น ด เช่น ฎีกา เป็น ฎีกา ปฎิก เป็น ปฎิก

วรรณค ตะ เพิ่ม ด ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับ ฎ คือแทนเสียง ท ที่เขาออกเสียงเป็น ด (d) แต่เรามาออกเสียงเป็น ท (th) ไป คำในภาษาทั้งสองที่เป็นเสียง ต บางคำเราออกเสียง ด จึงใช้ ด บันทึกเสียงนั้น เช่น ตันย เป็น ดันย ตารา เป็น ดารา

วรรณค ปะ เพิ่ม ฆ เพื่อแทนเสียง พ ที่เขาออกเสียงเป็น บ (b) แต่เรามาออกเสียงเป็น พ (ph) ไป เมื่อออกเสียง ฆ ในบาลี สันสกฤตเป็น บ เราใช้เสียงนี้บันทึก เช่น ปาป เป็น บาป ปุรุช เป็น บุรุช

เพิ่ม ฝ ฟ เพื่อให้ครบเสียงของไทย เรามีเสียงนี้ใช้ แต่ใน บาลีสันสกฤตและเขมรไม่มี เรามีทั้ง ฝ และ ฟ เพื่อให้เป็นเสียง สูงต่ำคู่กัน

เศษวรรณค เพิ่ม ฮ คู่กับ ท และเพิ่ม อ เพื่อเป็นท่อน ให้สระเกาะ เป็นส่วนของสระบางรูปและใช้เป็นพยัญชนะด้วย

พยัญชนะเหล่านี้เมื่อใช้เป็นพยัญชนะต้น พยัญชนะตัวสะกด และ พยัญชนะกาวรันต์ ถึงแม้ว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแต่อย่างใด แต่ก็มี วิธีการที่ต่างกันอยู่บ้าง และด้วยเหตุที่มีคำภาษาอื่นที่เราขี้นมาใช้ มี พยัญชนะคู่ ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้น ตัวสะกดและกาวรันต์ จึงควรแยกเป็น พยัญชนะเดียวกับพยัญชนะคู่

พยัญชนะเดี่ยว

วิธีการเขียนและอ่านพยัญชนะเดี่ยว มีดังนี้

พยัญชนะต้น

พยัญชนะที่ไม่มีที่ใช้เป็นพยัญชนะต้นในภาษาไทยได้แก่ ฎ ส่วนที่มีที่ใช้บ้าง แต่ไม่ได้อยู่ที่พยางค์ต้นหน้าคำ ได้แก่ ฬ มีใช้ในคำ จูฬาก็ฬ่า เขฬะ ษ ที่บันทึกไว้ในพจนานุกรมว่ามีที่ใช้เป็นพยัญชนะต้นในคำ บางคำ เช่น ษัษฐี โษทศ ฯลฯ คำเหล่านั้นไม่ค่อยมีที่ใช้จึงน่าจะนับได้ว่า ษ ไม่มีที่ใช้เป็นพยัญชนะต้นในภาษาไทย

พยัญชนะที่ไม่ควรจะมีใช้เป็นพยัญชนะต้นของคำไทยได้แก่ พยัญชนะวรรณค ฎะ (ฎ ฎ ฐ ท ฒ ฌ) และพยัญชนะแฉกที่ ๕ ของวรรณค (ฆ ฌ ฌ ฎ ก) กับ ศ ญ แต่ปรากฏว่ามีคำหลายคำที่เชื่อว่าเป็นคำไทยใช้ พยัญชนะเหล่านี้เป็นพยัญชนะต้น ดังนี้ คือ

ด ในคำ เต่า

ณ ในคำ ณ

พ ในคำ พ่า เขียน ตะแม่ พ้อง

ช ในคำ ช เซอ ชง

ภ ในคำ สะไข อำเภอ สำเภอ ภายใน (แมลง) ภู ภู (เขา)

ศ ในคำ ศึก ศอก เศร้า

ญ ในคำ ใหญ่ หญิง

คำบาลีสันสกฤตที่ใช้พยัญชนะรูปต่างๆ กัน แต่เรามาออกเสียงอย่างเดียวกันนั้น นับเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเขียนซึ่งนัก เพราะฟังจากเสียงที่ได้ยิน ย่อมเขียนให้ถูกต้องได้ยาก นอกเสียจากจะดูความหมายประกอบไปด้วย

ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการเขียน

คำที่มี น ณ คำที่เป็นปัญหาได้แก่คำที่มีเสียงเดียวกัน แต่ใช้น น ณ ต่างกันทั้งความหมายต่างกันไปด้วย เช่น ปรานี (เอ็นดูสงสาร) กับ ปรานี ผู้มีชีวิต หรือคำที่มี น นา หรือ ณ ณา ลงท้าย (อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับไวยากรณ์ของเธอ) บางคำใช้น หรือ นา เช่น คณนา พรรณนา วรรณนะ บางคำใช้ ณ หรือ ณา เช่น ตฤณ พิจารณา มรณะ ตามหลักมีว่าคำใดตามหลัง ร ฤ และ ษ เช่น ไปรษณีย์ จะต้องเขียน ณ หรือ ณา แต่คำ พรรณนา กับ วรรณนะ ก็มี ร คงอธิบายได้ว่าเพราะมีพยัญชนะต้น ทั้งพยัญชนะนั้นไม่ใช่วรรค กะ ปะ หรือ ย นิคหิตและสระอะ จึงไม่ต้องเปลี่ยน น ให้เป็น ณ จะเขียนให้ถูก จำเป็นคำๆ ไปน่าจะสะดวกกว่า

คำที่มี ศ ษ บาลีมี ส เพียงรูปเดียวจึงไม่มีโอกาสเลือก แต่สันสกฤตมีถึง ๓ รูป ๓ เสียง บางคำจึงใช้ ศ บางคำใช้ ษ แต่จะ ส ใด บาลีคงใช้ ส รูปเดียว เช่น สันสกฤต ใช้ ศานติ ศูนย์ โศทศ บาลีใช้ สนฺติ สฺฤณฺย โสฬส ไทยเราเลือกใช้ตามใจ บางคำใช้ตาม บาลี บางคำใช้ตามสันสกฤต บางคำใช้ได้ทั้ง ๒ รูป เช่น ศารท กับ สारท ศูนย์ กับ สฺฤณฺย แต่บางคำแยกความหมายและที่ใช้ไปบ้าง เช่น ศรี กับ สิริ การเขียน สิริ จึงไม่เป็นรูปภาษาใด บางคำบาลีสันสกฤต ใช้ ส ตรงกันเช่น เกสร ไม่มีที่เขียนเป็น เกษร หรือ เกศร

คำที่มี พ ภ หรือ ท ษ มีคำบางคำใช้ พ ภ หรือ ท ษ ต่างกัน ความหมายจึงต่างกันไป คำเหล่านั้นได้แก่ ประพาส (เที่ยวเล่น) กับ

ประกาศ (แสงสว่าง) ประทาน (ให้) กับ ประทาน (ผู้เป็นใหญ่)

นอกจากเป็นคำบาลีสันสกฤต ก็ยังมีคำที่กำหนดไม่ได้ว่าเป็นคำ
ภาษาไทย เขียนด้วย ก เช่น ภาคภูมิ ภูมิใจ จึงเป็นปัญหาว่า คำ ภูมิ
ฐาน เขียนด้วย ก เช่นนี้ถูกต้อง หรือควรเขียนเป็น พุมฐาน นับเป็น
ปัญหาอย่างหนึ่ง

พยัญชนะตัวสะกด

คำไทยและที่เชื่อว่าเป็นไทยควรสะกดด้วยตัวสะกดตรงตามแม่
คือ

แม่ก ก ใช้ ก สะกด แม่กด ใ ใช้ ด สะกด ฯลฯ แต่ปรากฏว่ามี
คำที่สะกดแปลกไปดังนี้ คือ

แม่กด ใ ใช้ จ สะกด ได้แก่ ระเห็จ เท็จ พินิจ

แม่กน ใ ใช้ ญ สะกด ได้แก่ เทอญ ตรวญ ลาญ (แตกหัก) รวญ
(รบ) หาญ

แม่กน ใ ใช้ ล สะกด ได้แก่ อิงอล นวล (เขมรใช้ นวน)

แม่กด ใ ใช้ ศ สะกด ได้แก่ พิศ พินิศ

แม่กด ใ ใช้ ห สะกด ได้แก่ ดาห (ผีดาห)

คำบางคำที่สะกดตามแม่ตัวสะกดแต่เสียงไปตรงกับคำบาลี-
สันสกฤตที่ใช้พยัญชนะอื่นสะกด ต้องดูความหมายจึงจะเขียนได้ถูก คำ
เหล่านี้ได้แก่

นวยนาด กับ นางนาถ (นางละคร)

พฤษชาติ กับ รสชาติ

เนรนาถ (เกลื่อนกล่น) กับ เนรนาท (ไว้ที่พัง)

ทาสาด (เก้ง) กับ ทาสาท (ผู้รับมรดก)

ฉันทชาติ (เสมอชาติ) กับ เดียดฉันท์ (รังเกียจ)

คำบางคำ บาลีสันสกฤตใช้พยัญชนะท้ายคำที่เรามารวบรวมเป็นตัว
สะกดต่างกัน เช่น คำที่มี ศ ส อยู่ท้ายคำ บางคำมีใช้ทั้งรูปบาลีและ
สันสกฤต ได้แก่ เกศ ส. เกส บ.

แต่บางคำก็เลือกใ ใช้ เช่น โอภาส บ. อวภาค ส. เราใช้
โอภาส ตามบาลี ส่วน อากาศ แทนที่จะใช้ ส ตามรูป อากาศ
ของบาลีกลับใช้ ศ รูปสันสกฤต ฉ สะกดกับ ฉ สะกดนั้นดูจะมีแต่
ปรากฏ ที่ใช้ ฉ สะกด กฉ กับ มงกุฎ ใ ใช้ ฉ สะกด ที่จริงจะใช้
พยัญชนะรูปใดสะกด ฉ หรือ ฉ หรือ ศ ห ส รูปใดรูปหนึ่งก็ตาม ก็

ไม่มีผลทางเสียงตัวสะกดเลย เพราะไม่ได้ทำให้เสียงเปลี่ยนแต่อย่างใด ถ้าจะว่าเพื่อรักษารูปคำเดิมก็มีแต่ *ปรากฏ* เท่านั้น ถ้าคำอื่นเปลี่ยนเป็น *อ* ได้ *ปรากฏ* ก็ควรเปลี่ยนได้ด้วย แต่คำนี้ไปสมรสกับคำอื่น เช่น การณ์ ออกเสียง *อ* ไม่นัดเท่า *อ* จึงควรเป็น *ปรากฏการณ์* นั้นเป็นอีกปัญหาหนึ่ง

ยังมีคำที่มีสระอิกาะที่พยัญชนะตัวสะกด มีความหมายต่างกับคำคำเดียวกันที่ไม่มีสระอิกาะ จะใช้ให้ถูก ต้องดูที่ความหมาย ได้แก่

สถิต (ตั้งอยู่) สถิติ (หลักฐานที่รวบรวมเอาไว้เป็นตัวเลขเพื่อเปรียบเทียบ)

ชาติ (เกิด) ชาติ (การเกิด กำเนิด ชนิด หมู่ ประเทศ)

มีแต่ สมมต กับ สมมติ ที่ใช้รูปใดก็ได้ มีความหมายเช่นเดียวกันว่า ตกลงกันว่า ต่างว่า

พยัญชนะตัวสะกดที่ควรแยกกล่าวเป็นพิเศษมีดังนี้คือ

๑. พยัญชนะตัวสะกดที่มีรูปสระอยู่ด้วย โดยมากมีแต่คำบาลี-สันสกฤตที่เรารวบรวมยกคำมาเป็นตัวสะกด ถ้าตัวสะกดนั้นมีรูปสระ อิกู เกาะมาด้วย เราคงออกเสียงแต่ตัวสะกด แต่ไม่ออกเสียงสระ อิกู นั้น เหมือนตัดพยางค์ท้ายทิ้งไปทั้งพยางค์ (ถ้าตัวสะกดมากับสระอะ ไม่มีปัญหาเพราะสระอะ เราจะออกเสียง อะ หรือไม่ออกเสียงก็ได้ โดยไม่มีรูปสระปรากฏอยู่เลย) ดูแต่ตัวเขียนจึงออกรู้สึกเกะกะตา ที่ต้องเขียนรูปสระที่ไม่ออกเสียงไว้ด้วย คำดังกล่าวนี้มีมากมายหลายคำต่อไปนี้

อิ ได้แก่ ญาติ (ขัด)สมาธิ โภธิ โลกนิติ สมบัติ ปฏิบัติ ประวัตติ ปฏิวัติ ชาติ วิมุติ กุฎิ โชติ ภูมิ โภฏิ ประพฤติ ปริยัติ ประสูติ อาณัติ อูบัติ อาบัติ ชนาณัติ

อุ ได้แก่ เหตุ เหตุ ชาติ เมรุ

คำเหล่านี้ถ้าเขียนด้วยอักษรโรมันจะเห็นชัดว่า ถ้าไม่ออกเสียงสระก็คงเหลือพยัญชนะท้ายคำที่ออกเสียงได้อย่างตัวสะกด เช่น สมาธิ samadhi ตัดสระอิ i ออกคงเหลือ samadh ที่ออกเสียงเป็น สะหมาด หรือ สะมาด ได้ทำนองเดียวกับที่พยัญชนะข้างท้ายมากับสระอะ เช่น สมาน samāna ตัดสระอะ a ออก คงเหลือเป็น samān ที่ออกเสียงเป็น สะหมาน ได้ แต่ด้วยเหตุที่เสียงสระอะ อาจออก

เสียงเป็น อะ ได้โดยไม่มีรูปสระ (วิสรรชนีย์) ให้เห็น การออกเสียงจึงไม่เป็นปัญหามาก เช่น สมาน เมื่อมาค่าเดี่ยว ก็ออกเสียงได้เลยทันทีว่า สะหมาน จนกว่ามีคำอื่นตามมาทำให้รู้ว่าเป็นคำสมาส จำต้องออกเสียงอย่างบาลีสันสกฤต จึงจะออกเสียง อะ ที่ท้ายคำ เช่น สมานฉันทน์ เป็น สะมานะฉันทน์ ส่วนสระอิ อุ ไม่อาจลดรูปได้อย่างสระอะ จึงเป็นปัญหาในการอ่านอย่างยิ่ง

ปัญหาเกี่ยวกับการเขียนและออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดที่มีสระอิ อุ

๑) เมื่อค่านั้นๆ มาค่าเดี่ยว ควรออกเสียงสระข้างท้ายหรือไม่ เพราะค่านั้นอาจออกเสียงได้ ๒ แบบ คือ ออกเสียงสระก็ได้ ไม่ออกเสียงสระ และพยัญชนะข้างท้ายถูกรวบเป็นตัวสะกดก็ได้ เช่น

กฤติ ออกเสียงเป็น กฤ-ติ ก็ได้ กฤด ก็ได้

สมาธิ ออกเสียงเป็น สะมา-ธิ ก็ได้ สะหมาด ก็ได้ เช่น ในคำ นิ่งขัดสมาธิ (ออกเสียง นิ่งขัดสะหมาด)

คำเหล่านี้ถ้าออกเสียงต่างกันความหมายย่อมต่างกันไปด้วย บางคำมีแต่ที่ออกเสียงสระอิ เช่น สถิติ (สะถิ-ติ) ถ้าออกเสียงสถิต ก็ลบอิ ออกไป

๒) เมื่อค่านั้นๆ มีคำอื่นตามมาในลักษณะคำสมาส จะต้องออกเสียงสระท้ายคำหน้า เพื่อให้เสียงคำหน้ากับคำหลังเนื่องกันตามแบบคำสมาส แต่ปรากฏว่าที่ออกเสียงสระก็มี ไม่ออกเสียงสระก็มี จึงเป็นปัญหาว่าคำใดออกเสียงสระ คำใดไม่ออกเสียงสระ เช่น

ที่ออกเสียงสระ ได้แก่

นิติศาสตร์ เป็น นิ-ติศาสตร์ ไม่ใช่ นิตศาสตร์

สมโพธิกถา เป็น สมโพ-ธิกถา ไม่ใช่ สมโพด-กถา

ที่ไม่ออกเสียงสระ ได้แก่

เหตุการณ์ เป็น เหตุกาน ไม่ใช่ เหตุ-กาน

ปฏิบัติการ เป็น ประติบัติกาน ไม่ใช่ ประติบัติติกาน

๓) คำที่ออกเสียงสระอิหรืออุ ข้างท้ายด้วยนั้น ออกเสียงแยกพยางค์กัน หรือรวบพยัญชนะข้างท้ายเข้าเป็นตัวสะกดทำให้พยัญชนะนั้นเป็นตัวสะกดของพยางค์ต้น และเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ท้าย เช่น

นิตินิพนธ์ เป็น นิ-ติ-สาธ หรือ นิต-ติ-สาธ

มาตุภูมิ เป็น มา-ตุ-ภูมิ หรือ มาต-ตุ-ภูมิ

ญาติเภท เป็น ยา-ติ-เภท หรือ ยาต-ติ-เภท

ถ้าเป็นพยางค์หน้ามากับสระ อะ นับว่าไม่มีปัญหา เพราะเรา ใช้ไม้หันอากาศกำกับ เช่น อธิ ประวัติ สมบัติ แต่เมื่อมากับสระอื่น ไม่มีทางกำหนดรู้ได้ เพราะไม่มีเครื่องหมายใดกำกับ จึงเกิดปัญหาขึ้น

๕) คำที่มีตัวสะกดตัวตามตามแบบบาลี และออกเสียงสระ ช่างท้าย บางคำคงตัวสะกดไว้ บางคำไม่คง ทำให้เป็นปัญหาว่า คำใดจะคงตัวสะกด คำใดไม่คงตัวสะกด ดังนี้

ที่คงตัวสะกด ได้แก่ รัตติกาล วิภัติ นิรุติศาสตร์ กิตติศัพท์ ลักษิ

ที่ไม่คงตัวสะกด ได้แก่ ทิฐิ อธิ วุฒิ (คำเต็มเป็น ทิฐิ อธิ วุฒิ)

มีผู้ให้ความเห็นว่า ปัญหาข้างต้นจะหมดไปได้ถ้าหากเขียนลง ไปให้ตรงตามเสียง เสียงใดไม่ออกเสียงให้ใส่เครื่องหมายทัณฑ มาตกำกับไว้ เช่น โภธิ เขียน โภธิ แต่มีผู้แย้งว่า พยางค์ท้ายจะ ต้องหายไปและเสียงจะกลายเป็น โภ เพราะการใส่ไม้ทัณฑมาต หมายควมว่ามาเสียงทั้งพยางค์ จึงมีอยู่วิธีเดียวคือ ลบรูปสระ อิ หรือ อุ ทิ้งไป เช่น จะให้เป็น โภด ก็เขียน โภท ถ้าเขียน โภธิ ก็ ต้องอ่านว่า โภ-ทิ หรือคำ นิ่งขัดสมาธิ ก็ควรเขียน นิ่งขัดสะหมาด หรือ ขัดตะหมาด ตามเสียงที่ออกเพราะคำนี้อาจไม่ใช่คำเดียวกับคำ สมาธิ แต่เรื่องนี้ก็เป็นเพียงความเห็น ยังไม่อาจเปลี่ยนแปลงวิธี เขียนที่กำหนดไว้เป็นบรรทัดฐานได้

๖. พยัญชนะที่ตัวสะกดเป็น ร หัน ดังกล่าวไว้ในเรื่องสระว่า ร หัน อาจถือเป็นสระก็ได้ พยัญชนะก็ได้คือ อาจเป็นสระอะ แต่เป็น สระอะที่มี ร สะกดที่นับเป็นแม่กน เพราะออกเสียงเป็น อัน โยราณาจารย์ถือว่า ร หัน เป็นตัวสะกดในแม่กน และสระเป็นสระอะลดรูป จึงนำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้

คำที่เราเขียนด้วย ร หัน โดยมากเป็นคำที่เรากำหนดไว้ดังนี้

ก. เป็นคำที่แผลงจากกระหรือประ

กรรเชียง จาก กระเชียง กรรโชก จาก กระโชก

บรรจุ	จาก ประจุ	บรรทม	จาก ประทม
บรรทุก	จาก ประทุก	บรรเทา	จาก ประเทา
บรรลु	จาก ประลु	บรรเลง	จาก ประเลง
กรรเจียก	จาก ตูรเจียก	กรรบิด	จาก กำบิด
สรรเสริญ	จาก สรเสียร		

คำเหล่านี้โดยมากมาจากภาษาเขมรที่ลง ʼ ข้างหน้า และเราแผลง เป็น ʼ/ระ แต่ที่ไม่เป็นดังกล่าวก็มี เป็นต้นว่า

หรือที่กำหนดไม่ได้ว่ารูปเดิมเป็นอย่างไรก็มี ได้แก่ กรรภิรมย์
ยรรยง

ส่วนที่น่าจะแผลงจาก ประ ไม่ได้เขียนด้วย ร หันก็มี ได้แก่ คำ
บันเทิง จาก ประเทิง

ข. เป็นคำที่มาจากสันสกฤตที่มี ร ควบมากับพยัญชนะอื่น
ได้แก่

รุด ได้แก่ วรรุด เป็น พรรุด สรุด เป็น สรรค์
 รัช ได้แก่ ครุชิต เป็น ครรชิต
 รุณ ได้แก่ วรรุณ เป็น วรรณ อรุณว เป็น อรรณพ กรุณ เป็น กรรณ
 รุธ ได้แก่ อรุธ เป็น อรรธ
 รุท ได้แก่ วรรุท เป็น วรรณ อรุท เป็น อรรท
 รุภ ได้แก่ ครุภ เป็น ครรภ
 รุม ได้แก่ ฐรุม เป็น ฐรรม กรุม เป็น กรรรม
 รุย ได้แก่ ปรุยงก์ เป็น บรรยงก์ ภารุยา เป็น ภรรยา จรุยา เป็น
 จรรยา

รุว ได้แก่ ปรูว เป็น บรรพ ปรูวต เป็น บรรพต สรุว เป็น สรรพ
 รุช ได้แก่ วรรุช เป็น วรรณ หรุช เป็น หรรช หรือ หรรษา

คำเหล่านี้แปลกกว่าคำอื่นก็คือ เพียง ร เท่านั้นที่กลายเป็น
 ร หัน ส่วนพยัญชนะที่ตามมานั้น ใช้ไม้ทัณฑฆาตว่าเสียงเสี่ยก็มีเช่น
 สรรพ์(ออกเสียง สัน) หรือออกเสียงเป็นตัวสะกดก็มี ซึ่ง ร หัน มีค่า
 เท่ากับสระอะเท่านั้น เช่น สรรพ (ออกเสียง สับ) หรือออก
 เสียงพยัญชนะที่ตามหลัง ร หัน เป็นทั้งตัวสะกด และเป็นพยัญชนะต้น
 ของพยางค์ต่อไปถ้ามีคำอื่นตามมาในรูปคำสมาส เช่น สรรพคุณ ออก
 เสียง พ ด้วยเป็น สับพะคุณ ที่ออกเสียงเป็น สันพะคุณ ก็มี

มีคำสันสกฤตอีกมากที่เราเขียนด้วย ร หัน แต่คำเดิมไม่ใช่ ร
 ควบเช่นนี้ ได้แก่คำ

ขรรค์ จาก ขทศ บรรหาร จาก ปรีหาร บรรหัท จาก ปรีษทุ
บรรจกรณ จาก ปุรตุยสตรณ

มีค่าหลายค่าที่ใช้ใช้ได้ทั้งรูป ร หันตามที่แปลงจากสันสกฤตและ
รูปบาลี เช่น อรรณพ อังณพ อรรถ อัตถ์ อรรถจันทร์ อังจันทร์

พยัญชนะการันต์

คือพยัญชนะที่ไม่ออกเสียง คำที่มีพยัญชนะที่ไม่ออกเสียงเช่นนี้
ล้วนแต่เป็นคำภาษาอื่น ที่เราคงเขียนไว้ทั้งที่ไม่ออกเสียง ก็เพื่อ
รักษารูปเดิมของเขาไว้ เมื่อคุณก็รู้ได้ทันทีว่ามาจากคำเดิมอะไรใน
ภาษาไหน ในที่นี้จะกล่าวถึงแต่พยัญชนะการันต์ที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว
ส่วนพยัญชนะคู่จะกล่าวภายหลัง

พยัญชนะการันต์ที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว อาจมาท้ายคำก็ได้ กลาง
ก็ได้ สุดแต่ว่าเสียงที่เราไม่ต้องการออกเสียงอยู่ที่ท้ายคำหรือกลางคำ
การันต์ ว่าตามศัพท์คือที่สุดแห่งอักษร จึงควรจะอยู่ที่ท้ายคำเท่านั้น
(ไม่ใช่แปลว่า ข่าเสียง) เรากำหนดไม้ทัณฑฆาตไว้ข่าเสียงที่ไม่
ต้องการออกเสียง ที่ควรจะข่าเสียงได้ที่ละเสียงเดียว แต่ปรากฏว่า
อาจข่าได้ถึง ๒ หรือ ๓ เสียงก็มี ดังจะกล่าวต่อไปในเรื่องพยัญชนะ
คู่ ผู้อ่านต้องดูเอาเองว่า เสียงใดเป็นเสียงที่ไม่ต้องการออกเสียง

๑. พยัญชนะการันต์ที่อยู่ท้ายคำ มีทั้งคำบาลีสันสกฤตและคำ
ภาษาอังกฤษ

คำบาลีสันสกฤต

พยัญชนะการันต์อาจตามหลังสระ หรือ ร หันดังนี้คือ

พยัญชนะการันต์ที่ตามหลังสระ ได้แก่

อหังการ์ อนุสาวรีย์ กรณีย์ อินทรีย์ เลห์ โหมฬ พ่าฬ ร่าฬ
สินเขาว์ เคราะห์ (น่าสังเกตว่า คำที่ลงท้ายด้วย ห เมื่อข่า
เสียง ห แล้ว เสียงสูงต่ำจะเปลี่ยนไปด้วย)

พยัญชนะการันต์ที่ตามหลัง ร หัน ได้แก่

อาชรรรม์ สรรค์ สวรรค์ บรรรฬ จรรรย์

คำอังกฤษ

พยัญชนะการันต์ที่ตามหลังสระ มักเป็นคำที่มี ร เป็นพยัญชนะการันต์ เพราะ ร เราถ่ายเสียงมาจาก r ที่เป็นส่วนหนึ่งของรูปสระของเขา ได้แก่

บาร์ เปอร์เซินด์ ด็อกเตอร์ ตอร์ปิโด เบียร์

ที่มี ส ทัยคำก็ถ่ายเสียงจาก s ที่เขาใส่เพื่อแสดงว่าเป็นพหูพจน์ แม้เราจะไม่ได้นำมาใช้ในลักษณะนั้นก็ยังคง ส ไว้ แต่ฆ่าเสียงเสียเช่น เกมส์

๓. พยัญชนะการันต์ที่อยู่กลางคำ

คำบาลีสันสกฤต ได้แก่ สำน

คำอังกฤษ ได้แก่ พืชม ซอส์ก เดนมาร์ก กอล์ฟ ปาล์ม

พยัญชนะคู่

คำที่ใช้อยู่ในภาษาไทยมีเป็นอันมากที่มีพยัญชนะคู่ ทั้งที่เป็นคำบาลีสันสกฤต คำเขมร และที่ไม่ใช่ภาษาเหล่านั้น พยัญชนะคู่เหล่านี้ อาจมาด้วยกัน ๓ ลักษณะดังกล่าวแล้วในเรื่องการออกเสียงพยัญชนะคือเคียงกัน (อย่างคำ เรียงพยางค์) นำกันหรือควบกัน การอ่านและการเขียนพยัญชนะคู่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะภาษาไทยไม่มีอักษรพิเศษสำหรับบันทึกเสียงพยัญชนะคู่อย่างอักษรเทวนาครีของสันสกฤต หรืออักษรเขมร ต้องเขียนเรียงๆ กันไป รูปพยัญชนะที่เรียงกันก็เป็นรูปเดียวกัน จึงไม่มีทางรู้ได้ว่า พยัญชนะคู่ที่เคียงกันมานั้น มาด้วยกันในฐานะใด อาจจะไม่เกี่ยวข้องกันเลย หรืออาจนำกัน จำเป็นต้องออกเสียงพยัญชนะตาม ตามเสียงสูงต่ำของพยัญชนะต้น หรืออาจควบกล้ำกันมา ทั้งกล้ำสนิทและกล้ำไม่สนิท ผู้อ่านจำเป็นต้องพิจารณาเอาเองว่าควรอ่านอย่างไร ฉะนั้นจึงต้องมีวิธีการเขียนคำเหล่านี้ให้ถูกต้องและสะดวก ไม่ต้องเสียเวลาคิดพิจารณาว่าคำนั้นๆ อ่านอย่างไร ยิ่งพยัญชนะของเรามีเสียงสูงต่ำและเสียงสูงต่ำเปลี่ยนแปลงไปตามพยัญชนะนำยิ่งอ่านยากยิ่งขึ้น แต่ผลสมความมุ่งหมายหรือไม่นั้นควรได้พิจารณา

วิธีการเขียนและการอ่านพยัญชนะคู่ มีดังนี้

พยัญชนะคู่ที่เป็นพยัญชนะต้น

ก. พยัญชนะต้นกับพยัญชนะตาม เคียงกันมาอย่างพยัญชนะควบ กล่าวคือพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะเสียงแข็งหรือเสียงดแทรก พยัญชนะตามเป็นตัวควบ ร ล ว การออกเสียงมีหลายลักษณะดังนี้

๑) กล้าสนิกเป็นเสียงเด็ว เสียงสระและเสียงสูงต่ำของพยัญชนะต้นและตามเป็นอย่างเดียวกัน เช่น กรอบ กลับ กลม เกลียว กวาง ขริบ ขลิบ ขวับ ครู (ภาชนะตักน้ำ) คลาย ควัน ปราย ปลา ผลึก

๒) กล้าไม่สนิก เสียงพยัญชนะต้นออกเสียง อะ ครึ่งเสียง เสียงแยกกับพยัญชนะตาม และถ้าพยัญชนะต้นเป็นเสียงสูงหรือเสียงกลาง และพยัญชนะตามเป็นเสียงต่ำ พยัญชนะตามจะเปลี่ยนเสียงตามพยัญชนะต้น เช่น ครู (คะ-หนักหรือครู เช่น ครูศาสตร์) จรด เจเวียน ตลับ ตลาด ถลก ถวาย ทลาย ปลัด ปริก (ปะ-หรั-ทัก หัง) พลิต พลิก พรุสวาท พลี (พะลี-เสี่ยสละ) ปลัง ฝรั่ง สลัก แสรก (สะ-แหรก) อร่อย

ลักษณะที่ ๑ และที่ ๒ เขียนเหมือนกัน ไม่มีทางช่วยให้ผู้อ่านรู้ได้เลยว่าคำใดกล้ากันสนิก คำใดกล้ากันไม่สนิก เพราะตามกฎที่ว่า พยัญชนะต้นควบกันได้ ต้องเป็นพยัญชนะเสียงแข็งมากับพยัญชนะเสียงอ่อน ร ล ว แต่สำหรับลักษณะที่ ๒ นั้นหากไม่รู้มาก่อนว่าคำนั้นๆ ออกเสียงกล้าสนิกหรือกล้าไม่สนิกแล้ว คงออกเสียงผิดอยู่เสมอ ดังที่ออกเสียง พลี (เสี่ยสละ) เป็น พูลี ผลิลาม เป็น พะหลีพะหลาม ปริก เป็น ปริก พลิต เป็น ผลิต

๓) ไม่ออกเสียง ร ที่เป็นพยัญชนะตาม คงมี ร แต่ในรูปเขียนเท่านั้น ร ที่ไม่ออกเสียงมากับพยัญชนะต้นต่างๆ กัน โดยมากเป็นคำบาลีสันสกฤตและเขมร ดังนี้

จร ได้แก่คำ จริง

ชร ได้แก่คำ ไชรี ไชรม (รุมกัน) ชะชรัว (แข็งแช่)

สร ได้แก่คำ ก่าสรด สระ (อย่างสระผม หรือสระน้ำ) สรวล

สรวง สรวม (ขอ อย่างสรวมชีพ) สร้อย แสร้ง

สร้าง สร้าง เสรีจ เสรีด (หนี) เสริม สรร-

เสรีญ ไสรจสรง (อาบน้ำ) ไสรี่

ศร ได้แก่คำ ศรี ศรีทษา ศราทย์ (การทำบุญให้ผู้ตาย)

เศรษฐี เศร้า อาศรม ปราศรัย

เรื่องนี้เป็นเรื่องยากแก่การออกเสียงเหมือนกัน โดยเฉพาะค่า บางค่าที่เขียนอย่างเดียวกัน แต่ออกเสียง ร ก็มี ไม่ออกเสียง ร ก็มี ทั้งนี้แล้วแต่ความหมาย ถ้าไม่ดูความหมายและความแวดล้อมคงอ่านไม่ ถูก ค่าเช่นนี้ได้แก่

สระ ในคำ สระผม สระน้ำ ออกเสียง สะ ไม่ออกเสียง ร

สระ ในคำที่คู่กับพยัญชนะ ออกเสียง สระหระ ออกเสียง ร

๔) ไม่ออกเสียง ร ที่เป็นพยัญชนะตาม ทั้งเปลี่ยน เสียงพยัญชนะต้นที่เป็น ท ให้เป็น ช ด้วย ค่าที่เขียน ทร ออกเสียง เป็น ช นี้โดยมากเป็นคำเขมร ที่เป็นคำบาลีสันสกฤตก็มีบ้าง ที่ไม่ใช่ทั้ง เขมรและคำบาลีสันสกฤตก็มีบ้าง ไม่ทราบแน่ว่าเป็นคำไทยแท้หรือได้ มาจากภาษาอื่น ค่าเหล่านี้ได้แก่

ทรัพย์ ทรวง ทราย ทราม ทราบ มัทรี อินทรีย์ อินทรี (ชื่อนก และปลา) นนทรี (ชื่อต้นไม้) ทรด เทร็ด (มงกุฎอย่างเตี้ย มีกะบัง หน้า) โทรม ทรง พุทรา

ยังมีค่าที่เขียน ทร แต่ไม่ได้ออกเป็นเสียง ช ได้แก่ค่า ทริทร (ซากงน) ออกเสียง ทะริด ทรัม (ต้นไม้) ออกเสียง ทะรัม หาก แต่ค่าเหล่านี้มีที่ใช้บ่อย จึงไม่สู้เป็นปัญหามากนัก ที่เป็นปัญหาก็คือค่าที่ ออกเสียง ช ด้วยกัน บางค่าเขียนด้วย ทร บางค่าเขียนด้วย ช เช่น ชวดทรง ชวด ใช้ ช แต่ ทรง ใช้ ทร ถ้าไม่กำหนดจดจำคง เขียนผิดๆ ถูกๆ อยู่เรื่อยไป

๕) ไม่ออกเสียงพยัญชนะต้น ถ้าพยัญชนะต้นเป็น ห ได้แก่ค่า หรุหรว หลอก หวาย หง่า หนา หมาย หนิง หยัน

ค่าเหล่านี้บางที่มีปัญหาโดยเฉพาะ เมื่อ หว มากับสระโอะมีตัว สะกด จำเป็นต้องลดรูปไม้โอะ ทำให้ดูเหมือน ห + ว + ตัวสะกด ซึ่ง ว เป็นส่วนหนึ่งของสระ ล้ว ไม่ใช่ตัวควบ เช่น คำ พิศวง(พิศสะหวง) กับ หวง

ข. พยัญชนะต้นกับพยัญชนะตามมาด้วยกันอย่างพยัญชนะนำ แต่ แยกการเขียนเป็น ๒ แบบคือ

๑) พยัญชนะต้นกับพยัญชนะตามเคียงกันมา พยัญชนะ ตามเป็นพยัญชนะต่ำเดี่ยว ง ญ น ม ย ส่วนพยัญชนะต้นอาจเป็น พยัญชนะเสียงสูงกลางและต่ำ ซึ่งการออกเสียงแล้วแต่พยัญชนะต้น ดัง นี้คือ

ถ้าพยัญชนะต้นเป็นเสียงสูงหรือกลาง พยัญชนะตามต้องออกเสียงตามพยัญชนะต้น ทั้งนี้นอกจากพยัญชนะต้นเป็น ห หรือ อ จึงจะไม่ออกเสียง ห หรือ อ นั้น คำที่เป็นเช่นนี้ได้แก่

ขนม ขม้ง ขยอก ฉนวน ตนุ ถนน ถมึงทิง สัจด สมัน สมัย แสยง อนาคต หย่อม หล้า หนัก หมัก หยิบ

แต่ที่ไม่ออกเสียงตามแบบก็มี ได้แก่คำ

ขมา ขนิษฐา (ชะนิตถา) ฉมา (ฉะมา แผ่นดิน) เถมิน (เถเมิน) สมิต สมาคม สโมสร อนัตตา อนุช

ถ้าพยัญชนะต้นเป็นเสียงต่ำ พยัญชนะตามไม่ต้องเปลี่ยนเสียง ได้แก่คำ คณิต (คะนิต) ชนก (ชะนค) ทนาย พนักงาน

๒) พยัญชนะต้นกับพยัญชนะตามแยกกัน โดยเฉพาะ

เมื่อมากับสระเอ แอ เออ เอือ เอีย โอ เอา ที่มีรูปสระอยู่หน้า พยัญชนะโดยให้พยัญชนะต้นแยกมาอยู่ข้างนอกรูปสระเอ และโอ โดยมากคำเหล่านี้พยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต่ำคู่ ได้แก่

ชโลม ชเล ชไม ชโย ทเมิน ทโมน ทแยง พัยกเพียด พเยีย (พวงดอกไม้) พเนก (หมอนสำหรับข้างหนุนนอน)

ที่เป็นพยัญชนะเสียงกลางก็มี ได้แก่ อเนก อเนจอนาถ

ที่เป็นพยัญชนะเสียงสูงก็มี ได้แก่ ชโมย

เจตนาในการกำหนดวิธีเขียนเช่นนี้ คงเพื่อให้ออกเสียงแยกกัน และเสียงไม่น่ากัน แต่ถ้าพยัญชนะต้นเป็นเสียงต่ำก็ไม่อาจทำให้พยัญชนะตามเปลี่ยนเสียงได้ จะเขียน ชโลม หรือ โชลม ก็คงออกเสียงอย่างเดียวกัน ถ้าจะว่าเพื่อให้อ่านได้สะดวก ไม่อ่านเป็น โช-ลม แต่คำที่ชวนให้อ่านเข้าใจผิดก็มีอยู่มากมายหลายคำ เช่น โขมจ อาจเป็น โข-มจ ก็ได้ หรือ โสน อาจเป็น สะโหน หรือ โสน ก็ได้ เขมา เสมมา อ่านได้ ๒ อย่าง ก็ทำความลำบากให้ไม่แพ้กัน

ส่วน ชโมย ดูจะตรงกับความประสงค์ที่เขียนแยกพยางค์มากกว่าคำอื่น ทำให้ออกเสียงเป็น ชโมย ไม่ใช่ ชะโหมย แต่ก็มีคำที่เขียนทำนองเดียวกันนี้ แต่ไม่ได้ออกเสียงอย่างคำเรียงพยางค์ได้แก่คำ อเนก กับ อเนจอนาถ อ่าน ละเนก กับ ละเห็นดอะหนาด แต่คำ เถมิน ออกเสียงอย่างคำเรียงพยางค์ กลับให้ ถ กับ ม เคียงกัน ซึ่งควรจะอ่านเป็น ละเหมิน มากกว่า ละเมิน

๓) พยัญชนะต้นกับพยัญชนะตามแยกกันโดยประวิสรรชนีย์ที่พยัญชนะต้น ทำให้เสียงเป็นอย่างคำเรียงพยางค์ พยัญชนะต้นที่เป็น

เสียงสูงกับเสียงกลางไม่อาจเปลี่ยนเสียงพยัญชนะตามที่ เป็นพยัญชนะ
ต่ำเดี่ยวได้ ได้แก่คำ

ชะม๊ก เข้มัน¹ ชะมุกชะมอม ชะมอมชะแมม ชะยิก ชะยุก

ละมัดทะแมง อะลุ่มอล่วย อะร้อราม

วิธีการเขียนเช่นนี้ทำให้เสียงเปลี่ยนไป เช่น ชม๊ก (ชะหมัก)
กลายเป็น ชะม๊ก อลุ่ม (อะลุ่ม) กลายเป็น อะลุ่ม คนเคยพูดอย่าง
หนึ่งจึงต้องเปลี่ยนไปอีกอย่างหนึ่งตามวิธีการเขียน แทนที่จะให้วิธี
เขียนช่วยให้ออกเสียงได้ตรงตามเสียงที่คนพูดกัน ด้วยวิธีการเขียนดัง
กล่าว บางทีเสียงสูงและเสียงต่ำมีเสียงคล้ายกันไป ทำให้ต้องยอมรับ
ใช้ทั้งสองเสียง ได้แก่คำ ฉะอ้อน กับ ชะอ้อน ละมัดทะแมง กับ ทะ
มัดทะแมง ทั้งนี้เพราะเวลาพูดจริงๆ เสียงอะที่ ฉะ กับ ชะ ละ กับ
ทะ ไม่ได้ลงเสียงสั้นและหนักเท่ากัน เสียงราว ๑ ๑/๒ มาตรา คือ
ไม่ยาวเท่า ฉะ แต่ก็ไม่สั้นเท่า อะ ฉะ กับ ละ จึงกลายเป็น ฉ่า
กับ ทา เช่นเดียวกับ ฉะ เป็น ฉ่า ทะ เป็น ทา ในคำ ฉะอ้อน กับ
ทะมัดทะแมง

ค. พยัญชนะต้นกับพยัญชนะตามเคียงกันมาอย่างคำเรียงพยางค์
คือพยัญชนะตามอาจเป็นพยัญชนะเสียงแข็ง หรือพยัญชนะต้นอาจเป็น
เสียงอ่อน การออกเสียงจึงไม่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่คำ

สกันธ ผจง ปชาบดี ปทม มโน นมัสการ กวี ผอบ

คำบางคำมีลักษณะดังกล่าวข้างต้น แต่ประวิสรรชนีย์ที่พยัญชนะ
ต้นคงจะเพื่อให้ออกเสียงได้ง่าย หาใช่เพราะแสดงว่าพยัญชนะต้นออก
เสียง อะ เต็มเสียงไม่ เช่น คำ พะวง เพื่อให้ไม่ให้เข้าใจผิดอ่านเป็น
พวง (พ + อ้ว + ง) ปะราลี ก็เพื่อให้เข้าใจว่า ป ควบกับ ร เป็น
ปฺราลี จึงเกิดเป็นคำ ๒ คำขึ้น บางคำมีความหมายเหมือนกัน เช่น
เหยียบ กับ พเหยียบ ก็นับว่าไม่มีปัญหา แต่คำบางคำมีความหมายต่างไป
เมื่อประวิสรรชนีย์กับเมื่อไม่ประ ทำให้ต้องคิดทุกครั้งก่อนใช้ว่า
ความนั้นๆ ควรประวิสรรชนีย์หรือไม่ ได้แก่คำ

ทลาย - พัง แตก กระจาย ไม่ประวิสรรชนีย์

ทะลาย - อ้นหมาก อ้นมะพร้าว ประวิสรรชนีย์

¹ หนังสือ อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
(แก้ไขเพิ่มเติม) พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ (พฤษภาคม ๒๕๓๖) กำหนดให้
อ่านว่า ชะ-หมัก-ชะ-เม่น ตามความนิยม...บรรณาธิการ

ทวายเป็นชื่อชนชาติหนึ่งอยู่ในพม่า ไม่ประวิสรรชนีย์

ทวายเป็นผลไม้ที่ออกนอกฤดูกาล ประวิสรรชนีย์

ที่น่าแปลกก็คือคำ ผอบ ที่อาจออกเสียงเป็น ผ + ออ + บ ได้ แทนที่จะเป็น ผะ + อบ น่าจะประวิสรรชนีย์ เพื่อให้ออกเสียงได้ง่าย กลับไม่ประวิสรรชนีย์

พยัญชนะคู่ที่เป็นตัวสะกดและตัวการันต์

คำที่มีพยัญชนะคู่ทำนองนี้มีก็เป็นคำบาลีสันสกฤตที่เรารวบรวมข้างค้ำท้ายเป็นตัวสะกด เมื่อพยางค์นั้นมีพยัญชนะเคียงกันมาหลายเสียง อาจจะเป็น ๒ หรือ ๓ เสียง เสียงแรกจะเป็นตัวสะกด และเสียงที่ตามมาถือเป็นตัวการันต์ไม่ออกเสียง ต้องใช้ไม้ทัณฑฆาตกำกับไว้ ซึ่งได้กำหนดไว้หลายแบบด้วยกัน คือ

๑. พยัญชนะตัวสะกดเป็นพยัญชนะคู่และพยัญชนะที่ตามตัวสะกดเป็น ร เราไม่ออกเสียง ร แต่ก็ไม่ใช้ไม้ทัณฑฆาต ทั้งนี้ ยกเว้น สุกร คำเดียว กล่าวไว้ว่า เกรงคนจะอ่านเป็น สุกอน หรือแม้ ร มาหน้า พยัญชนะก็ไม่ใส่ไม้ทัณฑฆาตเช่นกัน

กร ได้แก่ จักร ศักร

คร ได้แก่ อัคร

ชร ได้แก่ เพชร วัชร (เพชฌ ไม่ใช่ ชร ก็ไม่ใส่ไม้ทัณฑฆาตไปด้วย)

ตฺร ได้แก่ บัฏฺร บาฏฺร จิตฺร เนตฺร มิตร มูตร เกษตร บุตร
ฉิตฺร สูตฺร

ทฺร ได้แก่ ภัทฺร สมุทฺร

ศฺร ได้แก่ อติศฺร นริศฺร

รช ได้แก่ ศีรชะ

รด ได้แก่ เกียรติ

๒. พยัญชนะตัวสะกดเป็นพยัญชนะคู่อื่นๆ ใช้ไม้ทัณฑฆาตทั้งหมด ไม่ว่าพยัญชนะตามตัวสะกดจะเป็นเสียงเดียวหรือหลายเสียง

พยัญชนะตามตัวสะกดมีเสียงเดียว ได้แก่

พฤกษ์ โจกษ์ บาศกั ปรางค์ กัณท์ ทศน์ ปราชญ์ อวารณ์

พยัญชนะตามตัวสะกดมีสองเสียง ได้แก่

พักตร์ มนตร์ ลักษณ์ ราชฎร์ ศาสตร์ จันทร์ จันถ์ พราหมณ์
(คำ พราหมณ์ นี้แปลกกว่าคำอื่นที่ตัว ห ไม่ออกเสียงไปอยู่ที่กลางคำ

ทั้งที่เครื่องหมายทัณฑฆาตควรจะฆ่าแต่เสียง ฌ ข้างท้ายเท่านั้น)

พยัญชนะตามตัวสะกดมีสามเสียง ได้แก่

ลักษฌ

แม้พยัญชนะข้างท้ายจะมีเสียงสระ และไม่ออกเสียงสระนั้น ก็
ใช้ไม้ทัณฑฆาต เช่น

นัตถ์ บาทบงส์

ถึงแม้พยัญชนะที่มีเสียงสระอื่นที่ไม่ใช่ อะ จะไม่ได้อยู่ท้ายสุด
เมื่อลงไม้ทัณฑฆาตแล้ว ย่อมไม่ออกเสียงทั้งพยัญชนะและสระนั้นๆ ด้วย
เช่น

กษัตริย์

แต่ ปาฏิหาริย์ แปลกไปคือ ออกเสียง ฐ เป็นตัวสะกด แต่
ไม่ออกเสียง สระอิ นั้น

ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องพยัญชนะตัวสะกดและการ์นต์

คำบางคำออกเสียงเดียวกัน แต่คำหนึ่งมีพยัญชนะการ์นต์ตาม
หลังพยัญชนะตัวสะกด แต่บางคำไม่มี ทั้งนี้แล้วแต่ความหมาย เช่น

อินทริย์ - ร่างกาย อินทรี - เชื้อนกกับชื่อปลา

พานิษฐ์ - การค้า พานิช - พ่อค้า

กรณีย์ - กิจอันพึงทำ กรณิ - เหตุ

สิงห์ - ราชสีห์ สิงโต - สัตว์ประเภทหนึ่งในนิยาย

ดอกจันทน์ - เครื่องเทศ ดอกจัน - เครื่องหมายอย่างหนึ่ง
อย่างหนึ่ง

คำบางคำใช้ได้ทั้ง ๒ รูป คือทั้งที่มีพยัญชนะการ์นต์กับที่ไม่มี
มีความหมายอย่างเดียวกันในภาษาไทย ได้แก่

สังหร สังหรฌ เสพ เสพษ

การเขียนได้ทั้งสองแบบ ช่วยให้สะดวกขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาจำ
เหมือนคำข้างต้น ซึ่งจะต้องจำทั้งรูปดูทั้งความหมายจึงจะเขียนให้ถูก
ต้อง บางที่ต้องอาศัยดูความแวดล้อมประกอบด้วย จึงจะพอนึกออกว่า
คำที่ถูกเขียนอย่างไร เช่น เลือกสรร สร้างสรรค์ พ่อค้าพานิช การ
ค้าพานิชย์ แต่คำบางคำ ก็เขียนผิดสับสน เพราะเข้าใจผิด เช่น
เกี่ยวพัน เขียน เกี่ยวพันษ สังวาล เขียน สังวาลษ ประมง เขียน
ประมงศ สังวร เขียน สังวรฌ

วรรณยุกต์ ลักษณะภาษาไทยที่นอกจากจะมีความเป็นพิเศษกว่าภาษาอื่นบางภาษาตรงที่มีเสียงสูงต่ำกำหนดใช้ในภาษาแล้ว ก็ยังมีความวิเศษยิ่งขึ้นอีก ตรงที่มีเครื่องหมายบอกเสียงสูงต่ำในคำแต่ละคำด้วย เมื่อฝึกฝนจนเข้าใจแล้ว พอแลเห็นตัวเขียนก็ออกเสียงได้ถูกต้องตรงตามเสียง นับเป็นความสะดวกแก่ผู้อ่านอย่างยิ่ง แต่กว่าผู้อ่านจะอ่านได้สะดวกดังกล่าวนั้น จะต้องประสพความไม่สะดวกมากมายหลายประการ เป็นต้นว่า จะต้องรู้เรื่องคำเป็นคำตาย เรื่องสระเสียงสั้น เสียงยาว เรื่องเครื่องหมายวรรณยุกต์ และเรื่องเสียงของพยัญชนะแต่ละรูป เพราะการจะบันทึกเสียงวรรณยุกต์ลงไว้ในตัวอักษรให้ได้ตรงตามเสียงที่พูดจริงจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ทั้ง ๔ เรื่องนี้ เรื่องคำเป็นคำตาย และสระเสียงสั้น เสียงยาว ได้กล่าวแล้วในเรื่องการออกเสียงจึงจะไม่กล่าว ณ ที่นี้ แต่จะกล่าวถึงเครื่องหมายวรรณยุกต์ กับพยัญชนะเสียงสูง กลาง ต่ำ ที่มีความเกี่ยวข้องกันกับเครื่องหมายวรรณยุกต์

ก. เครื่องหมายวรรณยุกต์

ถึงแม้เราจะมีเสียงวรรณยุกต์ ๕ เสียง แต่เรามีเครื่องหมายวรรณยุกต์หรือไม้วรรณยุกต์เพียง ๔ รูปเท่านั้น คือ ' ไม้เอก ' ไม้โท ' ไม้ตรี ' ไม้จัตวา เสียงสามัญไม่ต้องใช้วรรณยุกต์ บางทีเสียงจัตวา หรือเสียงตรีคำตาย เสียงเอกคำตาย เช่น ชา ทัก ชัก สำหรับพยัญชนะเสียงสูงและเสียงต่ำ ก็ไม่ต้องใช้วรรณยุกต์ นอกจากนี้ยังมี " ไม้ไต่คู้ " ซึ่งไม่ได้กำกับเสียงสูงต่ำโดยตรง แต่ก็มีส่วนช่วยเรื่องเสียงสูงต่ำอยู่บ้าง ดังจะกล่าวต่อไป

' ไม้เอก

๑. ใช้กำกับให้เป็นเสียงเอก

ก. เมื่อมากับพยัญชนะเสียงสูง คำเป็น ทั้งสระเสียงสั้นและยาว เช่น ข้า ข้าย ฉิ่ง ฉั่ง ถัง ถ่อม ไผ่ ผึ่ง ผั้น ส่าย ห่อน ละหุ่ง

ข. เมื่อมากับพยัญชนะเสียงกลาง คำเป็น ทั้งสระเสียงสั้นและยาว เช่น ไก่ ก่อ แจ่ม จุ่ม ตั้ง แต้น ตุ่ม ตั้ง บั้น บ้าง บุ่ม บ้าม อุ่น อ่าง

ค. เมื่อมากับพยัญชนะต่ำเดี่ยว คำเป็น ที่มีพยัญชนะ
เสียงสูงหรือกลาง ความหรือนำทั้งพยัญชนะเสียงสั้นและยาว เช่น
ตงุ่น องุ่น อร้อส สว่าน แกร่ง แกร่ง หง่าง ใหญ่ หน่าย หมั้น
หย่า ออย่า

๒. ใช้กำกับให้เป็นเสียงโท

ก. เมื่อมากับพยัญชนะต่ำเดี่ยวและต่ำคู่ คำเป็น ทั้ง
เสียงสั้นและเสียงยาว เช่น คั้น คำ ชั่ง แซ่ม ทั้ง พุง ฟัน ชุ่ม ชัน
งุ่นงาน นิ่ง โนน มุง ยุง ร้าง ล่าง วุ่น

ข. เมื่อมากับพยัญชนะต่ำเดี่ยวและต่ำคู่ คำตาย เฉพาะ
เสียงสั้น เช่น เข็ด (เดินหน้าเข็ด) เหว็ด เพร็ด ลอกแลก วอกแวก
งอกแงก พลัก คลักๆ คัก จักๆ ค่ะ นะ พะ วะ แวบ แนบ มักซึก

เสียงต่ำคำตายเสียงสั้นเช่นนี้ ไม่ได้มีกำหนดไว้ในระบบเสียง
วรรณยุกต์ ดังกล่าวมาแล้วในเรื่องการออกเสียงวรรณยุกต์ มีแต่ที่เป็น
เสียงยาว เช่น ลอก วอก งอก แต่เมื่อมีคำเสียงสั้นใช้ในภาษาเป็น
อันมาก จำต้องมีเครื่องหมายบันทึกไว้ มิฉะนั้นไม่ช้าเสียงนี้จะสูญหาย
ไป หากไม่มีเครื่องหมาย เวลาจะใช้จะต้องเปลี่ยนเสียงไปตาม
แบบการเขียน นะ ต้องใช้รูป นะ เพราะ นะ เขียนไม่ได้ ไม่
เอกนอกจากจะกำกับให้เป็นเสียงโทแล้วยังช่วยทำให้เสียงสั้นลงด้วย

ไม้โท

๑. ใช้กำกับให้เป็นเสียงโท

ก. เมื่อมากับพยัญชนะเสียงสูง คำเป็น ทั้งสระเสียงสั้น
และยาว เช่น ข้า แห้ง ถ้วย ใต้ เฝ้า ฝ้า ผู้ ผึ้ง ส้อม (ซ้อน)
ส้อม ฉ้อ ห้อง

คำเหล่านี้มีเสียงโทตรงกับพยัญชนะเสียงต่ำคู่ที่ใช้ไม้เอกกำกับ
ให้เป็นเสียงโท บางคำเขียนได้ทั้งสองแบบ บางคำเขียนได้แบบ
เดียวดังจะกล่าวต่อไป

ส่วนที่เป็นคำตาย ก็เห็นจะมีแต่ ชัก ใน มักซึก เท่านั้นที่ใช้
เสียงนี้ ทั้งๆ ที่เสียงนี้เป็นเสียงที่กำหนดขึ้นในระบบเสียงวรรณยุกต์
แต่ก็หาคำใช้ไม่ค่อยได้ จึงเชื่อว่าไม่เป็นที่นิยม

ข. เมื่อมากับพยัญชนะเสียงกลาง ทั้งสระเสียงสั้นและ
ยาว ทั้งคำเป็นและคำตาย เช่น

กัน แก้ม จุ่ม จ้า ต้ม ใต้ ใต้ ต้าน บี้ บั้ง ป้าย เบ็ง อื้อ

อ่อน ก้าก จัก ต้อกแตก ตู่ๆ ป้อดแปด อ้อบฯ

ค. เมื่อมาทับพยัญชนะต่ำเดี่ยว คำเป็นที่มีพยัญชนะสูงหรือกลางควบหรือหน้า ทั้งสระเสียงสั้นเสียงยาว เช่น

โก๊กลี้ กว้าง กรุ่มกริม ปลิ้นปล้อน เป็ริยว สล้าง สลิว สว้าน ซุ้ม ซ้าง ซล้อ (ชื่อต้นไม้) ซม่า แฉลัม

๓. ใช้กำกับให้เป็นเสียงตรี

จำเพาะพยัญชนะเสียงต่ำคู่ต่ำเดี่ยวคำเป็น ทั้งสระเสียงสั้นและเสียงยาว เช่น

ค้ำ คั้น ชั้น ช้าง ทุ้ม ทุอง พ้อง พลุ่ย ฟ้า พ้อง ช้า ช้าย
ไย่ ยั้ง ย้าย รัน ร้าง ล้า ล้อม ง้า ง้อ นั้น น่อง ม้าน ไม้ ไร่ ้วย

*** ไม้ตรี**

ใช้กำกับให้เป็นเสียงตรี

จำเพาะพยัญชนะเสียงกลางทั้งที่เป็นสระเสียงสั้นเสียงยาว ทั้งคำเป็นและคำตาย ได้แก่

กั้ง กูน เกี้ยว กุ้ย เก็ เอ็ย อ็ย
ก๊ก ก้าก เก็ยะ จิว จักจัก จ๊ะ แจก ตักแตน ตุดตุ้ โต๊ะ
ปาวเต๊ะ เป๊ก เป๊ะ เป็ป เป็ป โป๊ะ เป็ว โป๊ะจ้าย ป้อด บัด ปรีด
เอ็ยม เอ็ะ แอ็ด โอ๊ก

*** ไม้จัตวา**

ใช้กำกับให้เป็นเสียงจัตวา

จำเพาะพยัญชนะเสียงกลางทั้งที่เป็นสระเสียงสั้น เสียงยาวที่เป็นคำเป็น ได้แก่

ก้า กี้ กุ้ย กิว กู๊ เก็ ไก๊ โก๊ จิว จู๊จี้ จุงจิ่ง แจ๊ แจ้ว จ่อม
แจ้ม ตี้ ตูกตุ้ย ตู๋ตู่ย ตุ่น ต็อกต้อย ต่อมแต่ม ปู๊ว ปรี๊ว ปรี๊ว ปี้ ปุ๊ย
ป้อม แป้ม แปร์แปร์น แป็ง กระเป๋้า เอ็ง อ้อย โอ๊ เอ็ย แอ่ เก็ยมอ๊

ที่จริงตามระบบเสียงวรรณยุกต์ ไม้จัตวาอาจใช้กับพยัญชนะเสียงกลางคำตายได้ แต่ด้วยเหตุที่ไม่มีคำที่มีเสียงเช่นนั้นใช้ในภาษาจึงไม่ได้บันทึกไว้ ณ ที่นี้

มีข้อน่าสังเกตคือคำที่ใช้ไม้ตรีกับไม้จัตวากำกับ ส่วนมากเป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ คำอุทานแสดงอารมณ์รู้สึกและคำภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่บาลีสันสกฤตและเขมร ดังกล่าวไว้ในเรื่องเสียงวรรณยุกต์

ไม้ไตคู้

ดังกล่าวข้างต้นแล้วว่า ไม้ไตคู้ไม่ใช่เครื่องหมายกำกับเสียงวรรณยุกต์โดยตรง แต่เป็นเครื่องหมายกำกับสระเสียงสั้นบางเสียง ได้แก่ สระเอะ และ เอาะ สระเหล่านี้เมื่อมีตัวสะกด ไม่ว่าจะเป็นคำเป็นหรือคำตาย เราไม่ได้กำหนดเครื่องหมายไว้พอให้รู้ได้ว่าคำนั้นเป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาว บางที่ต้องสังเกตจากเครื่องหมายวรรณยุกต์ เช่น เสน เสียงยาว เสน เสียงสั้น ไม้ไตคู้ช่วยให้รู้ได้แน่ๆ คำนั้นเป็นสระเสียงสั้น เช่น เสน เป็นเสียงยาว เร็ว เป็นเสียงสั้น คำบางคำ ไม้ไตคู้ช่วยให้เสียงสั้นเข้าเท่านั้น เสียงสูงต่ำยังคงเสียงตามเดิม แต่ที่เสียงเปลี่ยนไปก็มี ดังนี้

๑. คำที่ใส่ไม้ไตคู้แล้วคงเสียงตามเดิม

คงเป็นเสียงสามัญ ได้แก่คำที่เป็นพยัญชนะเสียงกลางหรือเสียงต่ำ ทั้งต่ำคู่และต่ำเดี่ยว ที่เป็นคำเป็น เช่น แกริน เค็ม กระเซิน เซ็ง เต็ม เป็น เร็ว เย็น

คงเป็นเสียงจัตวา

ก. เมื่อมากับพยัญชนะเสียงสูงคำเป็น เช่น เซ็น แซ็ง กระเส็นกระสาย เห็น

ข. เมื่อมากับพยัญชนะเสียงต่ำคู่หรือต่ำเดี่ยวที่มีพยัญชนะสูงหรือกลางควบหรือหน้า เช่น เข้ม เหม็น กะหรือมกะหรือม กระเหม็ดกระหม๋

คงเป็นเสียงเอก เมื่อตัวสะกดเป็นคำตายและพยัญชนะต้นเป็นเสียงสูงต่ำต่างๆ กัน

ก. พยัญชนะเสียงกลาง เช่น กีบ เจ็ด เต็ด เบ็ด เป็ด เอ็ด

ข. พยัญชนะเสียงสูง เช่น เข็ด เฟ็ด เห็ด หนีบ

ค. พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยวและต่ำคู่ที่มีพยัญชนะเสียงกลางหรือเสียงสูงควบหรือหน้า ได้แก่ เกล็ด เจวิด เตวิด เตเร็ด เตร์ เบ็ดเตล็ด เอริดอรัย เข้มดแซม เฟล็ด แผล็บ เสร์จ เหน็ด เหน็บ เหม็น เหล็ก

๒. คำที่ใส่ไม้ไตคู้แล้วเสียงเปลี่ยนไป

เปลี่ยนเป็นเสียงตรี เมื่อมากับพยัญชนะเสียงต่ำทั้งต่ำเดี่ยวและต่ำคู่ เช่น เค็ด เซ็ด เซ็ด ซ็อกโกเลต เฟล็ด เฟ็ด เม็ด เมล็ด นรีกเกด เล็ก เย็บ คำเหล่านี้ ถ้าเป็นเสียงยาว เสียงเป็นเสียงโท

ไม้ไต่คู้จึงทำให้เสียงเปลี่ยนไปไม่คงเดิมกับเสียงอื่นๆ

ที่ไม่เป็นไปตามที่กล่าวก็มีได้แก่

๑. คำ เต็นท์ ใช้ไม้ไต่คู้กับพยัญชนะเสียงกลาง เสียงจะต้องคงเป็นเสียงสามัญ อย่างคำ นกกระเต็น แต่กลับออกเสียงเป็น เต็น อย่างที่พูดๆ กัน

๒. คำที่เป็นคำเป็นเสียงสั้นแต่ไม่ใช้ไม้ไต่คู้ เช่น เช่นติกรัม เสียงสั้นเท่ากับ เช่น อย่าง เช่นชื่อ เบญจ เสียงสั้นเท่ากับ เป็น

๓. คำที่เป็นคำตายเสียงสั้น เสียงเป็นเสียงตรีเมื่อมากับพยัญชนะเสียงต่ำเด็ชวและคู้ ก็ไม่ใช้ไม้ไต่คู้ ได้แก่

ชอล์ก เสียงสั้นเท่ากับ ช็อกโกแลต

เลต (ในคำช็อกโกแลต) เสียงสั้นเท่ากับ เล็ด

เพชร เสียงสั้นเท่ากับ เพ็ด หรือ เพ็ด

กล่าวว่า คำที่แผลงจากบาลีสันสกฤต เช่น เบญจ เพชร และ เวจ ไม่ต้องใช้ไม้ไต่คู้

ข. พยัญชนะเสียงสูงกลางต่ำ

ด้วยเหตุที่เรากำหนดเสียงพยัญชนะให้มีเสียงสูง กลาง ต่ำ และเสียงต่ำก็มีคำคู้และคำเด็ชว ดังแผนผังที่มีอยู่ในเรื่องวรรณยุกต์ การบันทึกเสียงสูงต่ำจึงต้องให้รูปพยัญชนะตลอดจนไม้วรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามเสียง ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับเสียงสระสั้นยาว และตัวสะกดที่เป็นคำเป็นและคำตายด้วย ยิ่งเมื่อพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะคู้ จะต้องมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวนำ ยิ่งเป็นเรื่องยากยิ่งขึ้น เรากำหนดวิธีการไว้ดังนี้ คือ

๑. พยัญชนะเสียงกลาง ได้แก่ ก จ ฉ ช ด ต บ ป อ ออกเสียงได้ทั้ง ๕ เสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา เสียงสามัญไม่ต้องใช้ไม้วรรณยุกต์ นอกนั้นใช้ไม้วรรณยุกต์กำกับตามเสียง คือ ไม้เอกกำกับเสียงเอก ไม้โท ไม้ตรี ไม้จัตวา กำกับเสียง โท ตรี จัตวา ตามลำดับ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นสระเสียงสั้นหรือยาว คำเป็นหรือคำตาย คำตายมีต่างออกไปก็คือ ถึงแม้จะมีไม้วรรณยุกต์กำกับเสียงได้เป็น กัก หรือ กะ แต่ไม่มีคำที่มีเสียงนี้ใช้ในภาษาดังกล่าวแล้ว

๒. พยัญชนะเสียงสูง ไม่อาจจะออกเสียงได้ครบทั้ง ๕ เสียง เมื่อต้องการเขียนให้ได้ครบ ๕ เสียง จำต้องอาศัยพยัญชนะเสียงต่ำคู่ช่วยคือ พยัญชนะเสียงสูงออกเสียงได้เพียง จิตวา เอก โท เช่น ขา ข่า ข้า ขาด เสียงตรีกับสามัญ พยัญชนะเสียงต่ำคู่ที่เป็นคู่กันมีเสียงทั้งสองนี้คือ มีเสียง คำ กับ คา เมื่อรวมกันแล้วก็จะได้เป็น คา ข่า ข้า คำ ขา ทั้งนี้จำเพาะแต่คำเป็นเท่านั้นทั้งสระเสียงสั้นและยาว หากเป็นคำตายทั้งเสียงสูงและเสียงต่ำจะต้องเปลี่ยนไป

พยัญชนะเสียงสูงมีเสียงตัวเอง (หรือที่เรียกพื้นเสียง) เป็นเสียงสูงอยู่แล้ว จึงไม่ต้องใช้ไม้จัตวา ส่วนเสียงเอกและเสียงโทใช้ไม้เอก ไม้โท กำกับให้เป็นเสียงเอกและโทตามลำดับทั้งที่เป็นสระเสียงสั้น เสียงยาว คำเป็น

เมื่อเป็นคำตาย พยัญชนะเสียงสูงออกเสียงได้เพียง ๒ เสียงคือ เอก กับ โท ทั้งสระเสียงสั้นและเสียงยาว เช่น ัก ัก ขาก ัก เสียงเอกไม่ต้องใช้ไม้วรรณยุกต์กำกับ แต่เสียงโทใช้ไม้โทกำกับให้เป็นเสียงโท ที่จริงดูเหมือนจะมี ัก ในคำ ัก ัก คำเดียวที่มีที่ใช้ นอกนั้นไม่มีใช้ในภาษา หากจะบันทึกเสียงนี้ก็มักจะใช้พยัญชนะเสียงต่ำคู่แทน เพราะมีเสียงซ้ำกัน ดังจะกล่าวต่อไป

๓. พยัญชนะเสียงต่ำ แยกเป็นเสียงต่ำคู่กับต่ำเดี่ยว ดังนี้

พยัญชนะเสียงต่ำคู่ ได้แก่ ค ข ฌ ฌ ท ฒ ท ธ พ ฟ ภ ช ฐ พยัญชนะเหล่านี้กำหนดให้มีเสียงเป็นคู่กันกับพยัญชนะเสียงสูง ข ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห ข้างต้น คือ

ข คู่กับ ค ข ฉ คู่กับ ฌ ฌ คู่กับ ท ฒ ถ คู่กับ ท ธ ผ คู่กับ พ ภ ฝ คู่กับ ฟ ศ ษ ส คู่กับ ช ห คู่กับ ฮ

พยัญชนะต่ำคู่นี้ไม่อาจออกเสียงได้ครบทั้ง ๕ เสียงเช่นเดียวกัน เมื่อต้องการเขียนให้ได้ครบทั้ง ๕ เสียง ต้องอาศัยพยัญชนะเสียงสูงช่วย พยัญชนะต่ำคู่ออกเสียงได้เพียง ๓ เสียง คือ สามัญ โท ตรี สำหรับคำเป็น (ทั้งเสียงสั้นและยาว) เช่น คา คำ คำ เสียงสามัญ ไม่มีไม้วรรณยุกต์ ส่วนเสียงโท ใช้ไม้เอกกำกับ และเสียงตรีใช้ไม้โทกำกับ ซึ่งนับว่าแปลกกว่าเสียงสูงและกลาง เสียงที่พยัญชนะต่ำเดี่ยวขาดคือ เสียงจัตวา กับเสียงเอกที่พยัญชนะเสียงสูงมี เช่น ข่า กับ ขา เมื่อรวมเข้าด้วยกันก็ได้เป็น คา ข่า คำ คำ ขา สระเสียงสั้นหรือเสียงยาวคำเป็นจะออกเสียงได้เช่นเดียวกันนี้

แต่คำตาย เสียงจะเปลี่ยนไป เสียงสั้นจะมีเสียงอย่างหนึ่ง เสียงยาวเปลี่ยนไปอีกอย่างหนึ่ง คือ คำตายเสียงสั้น ออกเสียงได้เพียง ๒ เสียง คือ ตรี กับ โท เช่น คะ ค่ะ คัก คัก เสียงตรีไม่มีไม้วรรณยุกต์กำกับ แต่เสียงโท มีไม้เอกกำกับ เป็นอันว่าไม้วรรณยุกต์ที่กำกับพยัญชนะตัวคู่ไม่ได้กำกับให้เสียงตรงตามรูปวรรณยุกต์เลย

คำตายเสียงยาว ออกเสียงได้ ๒ เสียงเช่นกัน คือ ตรี กับ โท เช่น คำก คำก เสียงตรีนี้ต้องใช้ไม้โทกำกับ แต่เสียงโทจึงจะใช้ไม้เอกกำกับ เสียงพยัญชนะตัวคู่จะเลื่อนไปจากรูปวรรณยุกต์เสียงหนึ่งเสมอไม่ว่าจะเป็นคำเป็นหรือคำตายดังนี้

คำเป็น ไม้เอก กำกับให้เป็น เสียงโท เช่น คำ
ไม้โท กำกับให้เป็น เสียงตรี เช่น คำ

คำตายเสียงสั้น ไม้เอก กำกับให้เป็น เสียงโท เช่น ค่ะ

คำตายเสียงยาว ไม้โท กำกับให้เป็น เสียงตรี เช่น คำก

ด้วยเหตุที่พยัญชนะตัวคู่ มีเสียงซ้ำพยัญชนะเสียงสูงอยู่เสียงหนึ่ง คือ เสียงโท พยัญชนะเสียงสูงใช้ไม้โทกำกับให้เป็นเสียงโท เช่น ทั่ว แต่พยัญชนะเสียงตัวคู่ ใช้ไม้เอกกำกับให้เป็นเสียงโทเป็น คำ ผู้ใช้ต้องคิดก่อนเขียนว่า ควรใช้รูปใดเขียนจึงจะเข้าความ

คำบางคำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน บันทึกไว้ทั้งสองรูป หมายความว่ายอมรับทั้งสองรูป ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ง่าย ใช้รูปใดก็ได้ สุดแต่ชอบ คำเหล่านี้ได้แก่

ขึ้น	กับ	ค่น	ชว้าว	กับ	คว้าว (ชื้อตันไม้)
ช้อน	กับ	ค้อน (ตี)	ฉ้อฉอน	กับ	ชะฉ้อน
แจล้่ม	กับ	แชล้่ม	ล้อ่ม	กับ	ช้อม (ช้อน)
เฒ่าแก่	กับ	เถ่าแก่	เถ่า	กับ	เท่า
เถมิน	กับ	ทเมิน	ทะมัดทะแมง	กับ	ทะมัดทะแมง
เพอญ	กับ	เพอญ	แห้	กับ	แฮ้

แต่บางคำมีความหมายต่างกัน ถ้าเขียนผิดรูปความหมายย่อมเปลี่ยนไปด้วย เวลาเขียนต้องนึกกำหนดความหมายไปด้วย จึงจะเขียนถูก คำเหล่านี้ได้แก่

ช่า	กับ	ค่า	ซ่า	ขึ้น	กับ	ค่น
ชัว	กับ	คว		ช้าง	กับ	ค่าง
ช	กับ	ค		แช้น	กับ	แค่น
เชียว	กับ	เคียว		ช้อย	กับ	ค้อย

ฉ้อ	กับ	ช้อ	แล้ว	กับ	แช่
เส้น	กับ	เช่น	ล้อม	กับ	ล้อม (แถม)
ถ้า	กับ	ท่า	ฝั่ง	กับ	ฝั่ง
ผู้	กับ	ผู้	เหล่า	กับ	เหล่า
ใหม่	กับ	ไม่	หื้อ	กับ	หื้อ

บางคำเขียนได้รูปเดียว เช่น เหี้ย (ไม่มี เห่า) ลั้น (ไม่มี ลั่น) ม่าย (ไม่มี หม้าย ถือว่า หม้าย กับ ลั่น เป็นรูปโบราณ)

พยัญชนะเสียงต่ำเดี่ยว ได้แก่ ง ญ ณ น ม ย ร ล ว ฟ ที่เรียกว่าต่ำเดี่ยว เพราะไม่มีเสียงสูงเป็นคู่กัน พยัญชนะพวกนี้ออกเสียงได้เพียง ๓ เสียงเช่นเดียวกับพยัญชนะต่ำคู่ เมื่อเป็นคำเป็น ทั้งสระเสียงสั้นและยาวออกเสียงเป็นสามัญ โท ตรี เช่น นา น้า น้า เมื่อต้องการออกเสียงให้ได้ครบทั้ง ๕ เสียง ต้องอาศัยพยัญชนะเสียงสูงและกลางช่วยทำให้เสียงจัตวา กับเสียงเอกเพิ่มเข้ามา รวมแล้วจะได้เสียง นา หน้า น้า น้า นนา เสียงโทกับตรีของพยัญชนะต่ำเดี่ยวใช้ไม้เอกกับไม้โทกำกับเช่นเดียวกับพยัญชนะต่ำคู่ ส่วนเสียง ห ที่เป็นเสียงจัตวานั้นเป็นเสียงที่ไม่ต้องออกเสียง การออกเสียงพยัญชนะต่ำเดี่ยว จึงต้องเกี่ยวข้องกับพยัญชนะเสียงสูงและกลางเป็นอันมาก ซึ่งถึงแม้จะเขียนไว้ข้างหน้าเหมือนกันทุกคำ แต่การออกเสียงต่างกันไป คือ

๑. **เสียงกล้ำกันสนิท** เมื่อพยัญชนะต่ำเดี่ยวเป็น ร ล ว เสียงสูงต่ำจึงต้องเป็นอย่างเดียวกันทั้งพยัญชนะต้นกับ ร ล ว เช่น กร่าง ขว้าง ผล็ผลาม

๒. **เสียงกล้ำกันไม่สนิท** เสียงพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงสูงหรือกลาง จะแยกออกมีเสียงสระอะอยู่ด้วยชนิดหนึ่งไม่เต็มมาตรา พยัญชนะต่ำเดี่ยวจะมีเสียงสูงต่ำอย่างเดียวกับพยัญชนะต้น เช่น ชย์ ฉลาม ถลุ่ม ถนึม ตงุ่น ตลิ่ง สว่าง

๓. **ไม่ออกเสียง ห หรือ อ นำ** ที่ อ นำแล้วไม่ออกเสียงมีเพียง ๔ คำคือ ออย่า อยู่ อย่าง อยาก ส่วนที่ ห นำแล้วไม่ออกเสียงมีอยู่หลายคำ เช่น หงิม ใหญ่ หน้า หมี่ หยิ่ง หรี ไหล่

พยัญชนะต่ำเดี่ยวที่เป็นคำตาย มีแต่เสียงเอกเท่านั้น ทั้งไม่ต้องใช้ไม้วรรณยุกต์กำกับด้วย ได้แก่ คำ สงัด สงบ ถนัด ตวัด ตลับ สลับ ตลาด จมูก จะเป็น ห หรือ อ นำแล้วไม่ออกเสียง ก็คงเป็นคำตายเช่นเดียวกัน เช่น หจิก หนัก หมุด หยัก หลอก อยาก

ยังมีพยัญชนะต่ำเดี่ยวที่ออกเสียงตามพยัญชนะสูงหรือกลางที่มา
ข้างหน้า ทั้งๆ ที่พยัญชนะนั้นมีเสียงอะเต็มมาตรา เพราะประวิสรรชนีย์
ที่พยัญชนะต้น เป็นการแยกพยางค์ออกจากกันไปคนละพยางค์แล้ว ซึ่งนับ
เป็นเรื่องแปลกอีกเรื่องหนึ่ง และที่น่าแปลกยิ่งขึ้นก็คือคำเหล่านี้เป็นคำ
ตาย ที่จะต้องออกเสียงเป็นเสียงเอกเสียงทั้งนั้น ดังนี้

กะรัต (กะหฺรัด) กระลั่นกระเลือก (กระหลับ กระเหลือก) ว่า
เป็นคำกลายมาจาก *กฺลฺย* กับ *เกฺลฺยอก* จักรวรรดิ (จักกระหวัด)
ประมาท (ประหมาด) ประโยชน์ (ประโหยด) ประวัติ (ประหวัด)
ตระเว็ด (ตระเหวิด) ตระโหมจ (ตระโหมด)

ที่เป็นสระอื่นไม่ใช่ อะ มาข้างหน้าก็มี ได้แก่

กำเนิด (กำเหนิด) กำราบ (กำหฺรียบ) บำราบ (บำหฺรียบ)
กิเลส (กิเหลด) ตำรับ (ตำหฺรียบ) ตำรุ (ตำหฺรุ) ตำรวจ (ตำ
หฺรวด) ดีเรก (ดีหฺเรก) ดีลก (ดีหลก) ลีรี (ลีหฺรี) สำเร็จ (สำ
หฺเร็ด) จำรัส (จำหฺรัด)

คำเหล่านี้กล่าวว่าแผลงมาจากรูปเดิม เช่น กำเนิด จาก เกิด
บำราบ จาก ปราบ แต่ที่ไม่ได้เป็นไปเช่นนั้นก็มี เช่น บัญญัติ (บันหฺยัด)
จาก ปญฺญตฺติ ที่จริงการใส่ ห กำกับไว้ก็ไม่ทำให้ดูรุงรังมากนัก ดึกว่า
จะปล่อยให้เขียนและออกเสียงกันเองต่างๆ กับทั้งคำบางคำที่แผลง
มาจากคำอื่นใส่ ห ไว้ก็มี เช่น กำเหน็จ ว่ามาจาก เก็จ กำหนด ว่า
มาจาก กต

ฉะนั้น ถ้าจะพูดถึงความไม่สะดวกเกี่ยวกับวิธีการบันทึกเสียง
วรรณยุกต์ลงเป็นตัวอักษร ก็จะทำให้มีมากมายหลายประการ พอจะ
สรุปลงได้ดังนี้

๑. เครื่องหมายวรรณยุกต์ กับเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกัน เช่น
ลงไม้เอก เสียงกลายเป็นไม้โท ลงไม้โทกลายเป็นตรี ดังคำ คำ กับ
คำ

๒. พยัญชนะเสียงสูงกับเสียงต่ำเดี่ยว มีเสียงโทซ้ำกัน ในคำ
หนึ่ง เขียนด้วยไม้เอก อีกคำหนึ่ง เขียนด้วยไม้โท เช่น คำ กับ ข้า ยิ่ง
ไปแยกตามความหมาย ยิ่งทำให้จำยากว่าคำใดใช้ไม้วรรณยุกต์ใด

๓. เครื่องหมายวรรณยุกต์เดี่ยวกัน ออกเสียงต่างกัน เช่น คำ
ข้า กำ กับ คำ ข้า กล้า

๔. เครื่องหมายวรรณยุกต์ใช้กับพยัญชนะไม่ได้ทุกเสียง คือ ไม้ตรี กับ ไม้จัตวา ใช้ได้เฉพาะพยัญชนะเสียงกลางเท่านั้น ทำ

ให้ดูไม่สู้จำเป็นนัก ที่จะมีเครื่องหมายวรรณยุกต์สำหรับเขียนคำไม่ก็คำ

๕. พยัญชนะมีเสียงสูงต่ำอยู่ในตัว เมื่อเสียงสระสั้นยาวผิดไปก็ ตาม ตัวสะกดผิดไปก็ตาม เสียงเปลี่ยนไปด้วย การบันทึกเสียงลงเป็น ตัวอักษรจึงต้องฟังให้ดี เช่น ตะ กับ คา สะ กับ ซา กัน กับ กัด แต่ ละคำล้วนมีเสียงต่างกัน เสียง ตะ ที่ไม่เน้นแปลกไป เสียงจะฟังครึ่ง ตะครึ่งคา

๖. พยัญชนะต่ำเดี่ยวที่มีพยัญชนะเสียงสูงหรือกลางนำ มีปัญหา ต่างๆ กัน คือช่วยให้ออกเสียงสูงต่ำตามตัวนำแต่ไม่ออกเสียงตัวนำ เช่น ที่ ห หรือ อ นำ เป็น หย่า อย่อ อีกพวกหนึ่งช่วยให้ออก เสียงสูงต่ำตามตัวนำ แต่บางคำก็ไม่ออกเสียงเช่นนั้น จึงทำให้ต้อง ชะงักทุกครั้ง เช่น ณะ ควรเป็น ณะนะ หรือ ณะหนะ กากนิก ควร เป็น กากะนิก หรือ กากะหนิก

๗. มีการออกเสียงสูงต่ำตามพยัญชนะต้น ทั้งๆ ที่ได้แยกพยางค์ กันไปเด็ดขาดแล้ว ได้แก่ ก่าเน็ด บ่าราบ ต่ารับ จ่ารัส ลิริ จึงเป็น ปัญหาว่า ควรออกเสียงอย่างไร จะออกตามรูปที่เห็นเป็น ก่าราบ บ่าราบ หรือออกเสียงตามแบบ ที่กล่าวว่าต้องออกเสียงตามเดิมที่คำ เหล่านี้กลายมา เช่น ก่าเน็ด จาก เกิด บ่าราบ จาก ปราบ แต่ที่ไม่ ได้กลายมาจาก เขมรแต่ออกเสียงตามพยางค์หน้าก็มี ได้แก่ ลิริ หิริ ดิลก ดิเรก บัญญัติ

๘. คำบางคำที่ออกเสียงตามพยัญชนะแต่ต้นไว้ ห นำตัวก็มี เช่น ก่าหนด ก่าเหน็จ จึงต้องจำกันเป็นคำๆ ไป

๙. เสียงสูงต่ำบางเสียงไม่มีเครื่องหมายบันทึกให้ตรงตาม เสียงที่พูดจริงได้ เช่น เสียงตรีที่สูงกว่าเสียงตรีธรรมดาตั้งกล่าว แล้วในเรื่องการออกเสียงวรรณยุกต์ และเสียงโทแต่ตอนท้ายคำไม่ ใช้เสียงโท แต่ต้นคำ เช่น คำ เต็ม เวลาเน้นเสียงเป็น เต้ม แต่ไม่ใช่ เต้ม

ปัญหาการใช้ไม้ตรีไม้จัตวา

ตั้งกล่าวแล้วว่าเครื่องหมายนี้มีไว้บันทึกคำเพียงไม่กี่คำ โดย มากเป็นคำที่มาจากภาษาอื่น อันได้แก่ภาษาจีนเป็นต้น เป็นคำเลียน เสียงธรรมชาติ คำอุทานแสดงอารมณ์รู้สึกสะเทือนใจ ฉะนั้นควรหรือ ไม่ที่จะรักษาเครื่องหมายทั้งสองนี้ไว้ ที่จริงไม้วรรณยุกต์นั้นคงเพิ่มขึ้น ภายหลังเพราะในจีนตามฉบับดั้งเดิมไม่มีใช้ เชื่อว่าคงมีผู้เติมขึ้น

หลังจากนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า คนแต่ก่อนคงเห็นไม้สู้จ่าเป็นนัก จึงไม่ได้กำหนดไว้

ถ้าหากจะไม่ใช้เครื่องหมายทั้งสอง เสียงที่เคยมีใช้แล้ว คงจะขาดไป เช่น คำ แจ้ว จิ้ว ปุ่ย โต้ะ กึ้น ถ้าจะรักษาเสียงดังกล่าวนี้ไว้โดยไม่ใช้ไม้ตรีไม้จัตวาจะต้องหาวิธีการอื่น เป็นต้นว่า

ใช้พยัญชนะเสียงสูงแทนเสียงกลาง เช่น แลว แทน แจ้ว จิว แทน จิ้ว สำหรับเสียงจัตวา

ใช้พยัญชนะเสียงต่ำแทนเสียงกลาง เช่น โทะ เป็น โต้ะ คุ่น แทน กึ้น สำหรับเสียงตรี

แต่ก็ได้เพียงเสียงวรรณยุกต์เท่านั้น ส่วนเสียงพยัญชนะไม่ตรงตามเสียงที่พูดจริง หากไม่มีไม้ตรีไม้จัตวาและจะต้องใช้เสียงพยัญชนะอื่นเขียนแทนพยัญชนะเสียงกลางแล้ว ไม้ข้าเสียงจริงๆ ของคำเหล่านั้นจะต้องหายไปเพราะไม่มีคำใช้ในภาษาเขียน

อนึ่งอาจใช้ ห หน้า พยัญชนะเสียงกลางเป็น แหวจ หจิว หปุย แต่ต้องไปกำหนดวิธีการใช้พยัญชนะนำใหม่ ให้เสียง ห หน้าพยัญชนะเสียงกลางได้ จึงจะเป็นที่รู้กันว่า ที่นั้นเป็นเสียงจัตวา และถ้าพูดถึงการเขียน การเขียน ห เพิ่มขึ้นก็เสียเวลาไม่แพ้เขียนไม้จัตวาจึงต้องซึ่งดูว่าการเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนอย่างใดดี มีคุณมีโทษมากกว่ากัน แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีวิธีการอย่างอื่นที่จะแก้ไขเรื่องนี้ได้ในกาลข้างหน้า ซึ่งควรดูกันต่อไป

เครื่องหมายต่างๆ ช่วยในการเขียน

๑ ไม้ยมก

คำยมก แปลว่า คู่ ไม้ยมก จึงเป็นเครื่องหมายบอกว่าต้องอ่านคำที่มาข้างหน้าซ้ำอีกหนหนึ่ง เพราะเป็นคำที่มาด้วยกันในฐานะคำซ้ำ เช่น กินๆ นอนๆ เร็วๆ วันๆ (ดูเรื่องคำซ้ำ) แต่มีผู้นำไปใช้แทนคำที่ออกเสียงอย่างเดียวกัน เช่น คำๆ เดียวกัน ชื่อหมู่ ๒ กิไล๗ ละ ซึ่งที่จริงไม้ยมกไม่ได้มีไว้เพื่อการนั้น ไม้ยมกควรมากับคำซ้ำเท่านั้น แต่ก็ต้องสังเกตว่าคำซ้ำนั้นมักมีคำที่พยางค์ ควรอ่านซ้ำแต่คำใด เช่น แต่ละวันๆ อ่านซ้ำว่า แต่ละวันแต่ละวัน หรือ แต่ละวันละวัน แต่ไม่ใช่ แต่ละวันวัน ส่วน เป็นที่ๆ อ่านว่า เป็นที่ที่

๔ เปยชวล หรือ ไปชวลน้อย

เป็นเครื่องหมายบอกว่า ละส่วนท้ายของคำไว้ไม่ต้องเขียนให้เต็ม เช่น กรุงเทพฯ ทูลเกล้าฯ ฯพณฯท่าน ถึงเวลาอ่านกล่าวว่า ต้องอ่านเต็มที่ เช่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อม แต่คำ กรุงเทพฯ กับ ฯพณฯ ท่าน ไม่มีใครอ่านเต็ม เวลาเขียน พณฯท่าน จึงมักไม่เขียนเครื่องหมาย ฯ กัน คำ กรุงเทพฯ คนจึงเห็นว่าควรจะเอาเครื่องหมายฯ ออกเสียเช่นเดียวกัน

๕๗๕ เปยชวล หรือไปชวลใหญ่

เป็นเครื่องหมายละข้อความข้างท้ายไว้ ไม่กล่าวโดยละเอียด เช่น ของที่เขานำมาขาย มีเสื้อผ้าวางเท้า กระเป๋า ฯลฯ ถึงเวลาอ่าน อ่านเพียงว่า "ละ"

" บรรพสัญญา

เครื่องหมาย ละ ใช้แสดงว่าข้อความนั้นเช่นเดียวกับความบรรทัดบน แต่ผู้เขียนไม่อยากเขียนเต็ม จึงใช้เครื่องหมายนี้แทนเวลาอ่านให้อ่านเต็ม เช่น

เครื่องหมาย ฯ ใช้สำหรับ

" " " "

- สัญลักษณ์

เครื่องหมายบอกให้รู้ว่าคำที่อยู่คนละบรรทัดหรือคนละวรรคอย่างโคลงกลอน เป็นคำเดียวกัน เช่น พยัญ-ชนะ ถ้าใช้กับตัวเลขเครื่องหมาย - นี้อาจแทนคำ หรือ เช่น ราว ๓-๔ วัน อาจหมายถึงว่า ราวสามหรือสี่วัน ถ้าใช้ตัวหนังสือไม่ต้องใช้เครื่องหมายนี้ใช้ว่า ราวสามสี่วัน

บางที่แทนคำ ถึง เช่น ตั้งแต่ ๘.๓๐-๑๖.๓๐ คือตั้งแต่ ๘.๓๐ ถึง ๑๖.๓๐ น. บางที่น่าจะแทนคำ กับ เช่น ระหว่างวันเสาร์-อาทิตย์คือระหว่างวันเสาร์ กับ วันอาทิตย์ เวลาพูดพูดต่อกันเป็นระหว่างวันเสาร์อาทิตย์

. มหัพภาค

เครื่องหมายบอกว่าเป็นคำย่อ เช่น น. ย่อจากนาฬิกา ก.ท.

ชื่อจาก กรุงเทพฯ เวลาอ่านควรอ่านเต็ม เช่น ดร. อ่าน คือ กเตอร์ แต่บางคำก็ไม่นิยมเช่นนั้น เช่น ๓๔ น. ออกเสียง นอ แทนนาฬิกา ถ้าใช้ท้ายประโยค มหัพภาค คือ เครื่องหมายวรรคตอนที่ใส่ท้ายประโยคบอกความสิ้นสุด ความไม่เนื่องกับประโยคต่อไป

นอกจากนี้ยังมีเครื่องหมายอย่างอื่นที่ใช้เป็นเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ , จุดภาค ; อัฒภาค ? ประศนี ! อัศเจรีย์ ซึ่งเป็นปัญหากันในปัจจุบันนี้ว่า ควรใช้เครื่องหมายเหล่านี้อย่างภาษาอังกฤษหรือไม่ ประโยคภาษาไทยมีความต่างกับประโยคภาษาอังกฤษ คือ ภาษาอังกฤษเขียนคำเว้นคำ แต่ภาษาไทยเขียนติดต่อกันไปทั้งประโยคจึงเว้น ประโยคที่ความสิ้นสุดไม่เกี่ยวข้องกัน เว้นวรรคใหญ่ แต่ถ้าความยังเนื่องกันอยู่ เว้นวรรคเล็ก หรือถ้าที่ใดความแยกกันก็เว้นวรรคบ้างพอไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด ถ้าหากการเว้นวรรคถูกที่ย่อมไม่มีปัญหาแก่ผู้อ่าน แต่ถ้าเว้นวรรคผิด ความเนื่องกันเว้นวรรคใหญ่หรือไม่ เว้นวรรคเลย ย่อมอ่านเข้าใจยาก จึงมีผู้คิดเห็นว่า ถ้าใช้เครื่องหมายกำกับเสียให้แน่ จะสะดวกแก่ผู้อ่านยิ่งนัก

เรื่องนี้มีผู้โต้แย้งว่าจะให้สะดวกแก่ผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องคิดอย่างหนักว่าที่ใดควรใช้เครื่องหมายอะไร ถ้าใช้เครื่องหมายผิด ผู้อ่านอาจเข้าใจความหมายผิดไปด้วย จำต้องกำหนดวิธีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนและศึกษาการใช้เครื่องหมายเหล่านั้นให้ถูกต้อง เครื่องหมายวรรคตอนจึงจะเกิดประโยชน์ แต่ถึงจะใช้เครื่องหมายหรือไม่ การแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องตามข้อความก็นับเป็นเรื่องสำคัญที่ละเลยไม่ได้

คำถาม

๑. รูปสระของไทยต่อไปนี้จะก่อให้เกิดความลำบากในการเขียนสะกด
การันต์บ้างหรือไม่ อย่างไร

-ะ ใ- และ -าะ

๒. ถ้าไม่มี อ ย ว ในภาษาของเรา จะทำให้การเขียนยุ่งยาก
อย่างไร จงแยกกล่าวทีละรูป

๓. การมี อ ย ว ในภาษาของเรา เป็นปัญหาแก่การเขียนยิ่งนัก
ปัญหาเหล่านั้นมีอะไรบ้าง จงยกมาอธิบายพร้อมด้วยตัวอย่าง

๔. สระลดรูปหมายความว่าอย่างไร มีสระอะไรบ้าง เหตุใดจึงมี
การลดรูป เพื่อประโยชน์อะไร

๕. "ดั่งที่กล่าวไว้ตอนต้นว่า เสียงพยัญชนะของไทยมี ๒๑ เสียง
แต่มีรูปพยัญชนะถึง ๔๔ รูป การมีพยัญชนะมากมายถึง ๔๔ รูป
เช่นนี้เห็นว่าสะดวกเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ภาษายิ่งนัก" ที่กล่าว
เช่นนี้ท่านเห็นจริงหรือไม่อย่างไร จงอภิปราย

๖. พยัญชนะที่มาด้วยกัน ๒ เสียง เป็นปัญหาในการเขียนในภาษา
ไทยอย่างไรบ้างหรือไม่ จงยกอธิบายให้เห็นชัด

๗. พยัญชนะตัวสะกดอาจบอกได้ว่าคำใดเป็นคำไทยแท้ คำใดไม่ใช่
ท่านเห็นว่าจริงหรือไม่ที่กล่าวเช่นนั้น เราจะมีทางสังเกตคำ
ภาษาอื่น คือบาลี สันสกฤต เขมร และอังกฤษ จากตัวสะกด
ได้บ้างหรือไม่

๘. ท่านเห็นคำใดบ้างที่เขียนไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น
ประวัติ (ไม่มี ต สะกด) แต่ วิภัติ (มี ต สะกด) กล่าวถึง
หลักเกณฑ์ประกอบด้วย พร้อมทั้งเหตุผลเกี่ยวกับการเขียนไม่
ตรงตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๙. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับการเขียนคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญ
ชนะคู่ มากับสระที่มีไม้ เอ นำหน้า อันได้แก่ -เ- -แ- -เื้อ
-เื้อ -เอะ -เอ -เียะ -เีย -เาะ ที่เขียนกันอยู่เวลานี้ เช่น
ทโมน โขมด อเนก แผนก ฯลฯ วิธีใดควรเป็นวิธีที่สะดวก
ที่สุดทั้งเขียนและอ่าน คือสามารถเขียนและอ่านได้ตรงตาม
เสียงจริงโดยไม่เสียเวลาพิจารณามากนัก

๑๐. "เครื่องหมายวรรณยุกต์นับเป็นประโยชน์เหลือหลายในการบันทึกเสียงสูงต่ำของไทยลงเป็นตัวหนังสือ ให้คนอ่านอ่านได้ตรงตามเสียงพูด แต่บางทีก็เป็นความยุ่งยาก ถ้าไม่มีเครื่องหมายเสียงเลยจะสะดวกกว่า" คำกล่าวนี้มีส่วนถูกบ้างหรือไม่ จงยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย
๑๑. ถ้าสมมติว่าพยัญชนะของเราไม่มีเสียงสูงต่ำ เช่น ข ออกเสียงอย่าง ค ส ออกเสียงอย่าง ช ท่านว่าจะสะดวกในการบันทึกเสียงสูงต่ำลงเป็นตัวหนังสือหรือไม่ ถ้าหากเป็นเช่นนั้นจริงควรทำอย่างไรจึงจะให้ผู้อ่านรู้ว่า คำนั้นมีเสียงอะไร ควรอ่านอย่างไร
๑๒. การกำหนดรูปสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ตลอดจนวิธีการใช้ของไทยเรานั้น ท่านเห็นว่ามีข้อบกพร่องบ้างหรือไม่ ที่จะทำให้การเขียนการอ่านไม่สะดวก ถ้ามี ควรแก้ไขอย่างไร

สภามหาวิทยาลัย

TH10141222 36.00